

CAN Rapport 120

CANs rapporteringssystem om droger (CRD)

Tendenser andra halvåret 2009

Johanna Mietala (red)

CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
1:a upplagan, 1:a tryckningen (1–270)
Omslag: Löwenberg Media
ISSN 0283-1198
ISBN 978-91-7278-225-9 (tryck)
URN:NBN:se:can-2010-1 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm
Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41
E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

CANs rapporteringssystem om droger (CRD)

Tendenser andra halvåret 2009

Johanna Mietala (red)

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 120

Stockholm, 2010

Förord

Sedan 1985 har CAN samlat in data om förändringar i missbrukssituationen. Det gjordes inledningsvis två gånger om året via rapportörer i ett 20-tal kommuner. År 2000 kompletterades urvalet och rapportörer tillkom inom alla länspolismyndigheter.

I sin roll som ansvarig myndighet för kontakterna med flera europeiska samarbetsorgan i narkotikafrågor har Statens folkhälsoinstitut behov av tidig information om nya preparat och nya trender i drogutvecklingen. CAN och Statens folkhälsoinstitut har därför gemensamt utvecklat CANs tidigare regionala rapporteringssystem.

Under 2007 såg vi över CRD-systemet (CANs rapporteringssystem om droger) för att dels göra det mer lätthanterligt och dels få mer kompetenta tolkningar av insamlade data. Detta resulterade i att undersökningen numera begränsas till de 15 största kommunerna. För att få mer kvalificerade kommentarer samarbetar CAN med en kontaktperson i varje kommun. Liksom tidigare samlar CAN in data medan det är kontaktpersonens uppgift att summera situationen i sin egen kommun.

De lokala kontaktpersonerna är välkomna att redovisa/kommentera insamlade kommunuppgifter även på annat sätt än via sin medverkan i denna rapport.

Utöver de 15 största kommunerna deltar, liksom tidigare, en representant från vardera länspolismyndighet. Redovisningen från dessa har numera begränsats till att omfatta information om narkotikapriser och nya preparat.

Ett led i förändringen av CRD är att datainsamlingarna numera omfattar första respektive andra delen av ett kalenderår. Föreliggande rapport avser drogsituationen andra halvåret 2009.

Kontakt har tagits med NADIS (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien) när det förelegat oklarheter angående nya preparat. NADIS är en samarbetsgrupp som tillkommit på initiativ av Statens folkhälsoinstitut och består av representanter från ett stort antal organ med ansvar inom narkotikaområdet.

Vi tackar alla rapportörer som bidragit med data till rapporten. Vi vill dessutom rikta ett speciellt tack till våra kommunala kontaktpersoner, som hjälpt oss med att uppdatera rapportörslistan, underlättat datainsamlingen och skrivit de lokala summeringarna.

Stockholm i april 2010

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Björn Hibell
Direktör

Innehåll

Inledning.....	7
Förändringar.....	7
Genomförande.....	8
Tolkningsproblem	8
Rapporter från Sveriges 15 största kommuner	10
Borås	10
Gävle	12
Göteborg.....	14
Helsingborg.....	16
Jönköping	18
Linköping	21
Lund	23
Malmö	24
Norrköping	26
Stockholm	28
Sundsvall.....	30
Umeå	32
Uppsala.....	34
Västerås	36
Örebro	38
Sammanställning av samtliga 15 kommuner.....	40
Länspolismyndigheterna	44
Nya droger.....	45
Nya preparat.....	45
Nya preparat i enskilda kommuner	46
Sammanfattande kommentarer.....	50
Källor.....	52
Bilaga 1: ”Klassificering av hälsofarlig vara” samt ”Klassificering av narkotika”.....	53

Inledning

År 1985 fick CAN regeringens uppdrag att följa drogutvecklingen i landet. I uppdraget ingick bland annat att utveckla ett regionalt rapporteringssystem. Målsättningen var att genom rapportörer i ett antal kommuner få en snabbare indikation på förändringar i missbrukssituationen än vad officiell statistik kan ge.

Efter ett beslut fattat av EU 1997 om en gemensam agenda för informationsutbyte, riskutvärdering och kontroll över nya syntetiska droger (Joint Action on the information exchange, risk assessment and the control of new synthetic drugs) ålades samtliga medlemsstater att utveckla ett rapporteringssystem för tidig upptäckt av nya syntetiska droger, ett så kallat Early Warning System. År 2005 inkluderades samtliga psykoaktiva droger i denna agenda. För att tillmötesgå detta ombildades CANs rapporteringssystem våren 2000 i samarbete med Statens folkhälsoinstitut.

Syftet med CANs rapporteringssystem om droger (CRD) är att tidigt upptäcka nya preparat och nya sätt att använda befintliga preparat samt att belysa var i landet och i vilka grupper som det sker förändringar i droganvändningen. Inom ramen för CRD-systemet samlas även narkotikapriser in från länspolismyndigheterna för att möjliggöra en uppföljning av prisutvecklingen på narkotika. Narkotikaprisutvecklingen ingår som en del i en separat rapport och är senast utgiven som "Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009".¹

Förändringar

Vid starten 1985 ingick 15 kommuner i ett strategiskt urval som bestod av storstäder samt kommuner av olika storlek relativt jämnt fördelade över landet. De tilläggsurval som gjordes senare medförde att 27 kommuner ingick i urvalsramen.

För att öka validiteten och effektiviteten i systemet begränsades urvalet 2008 till de 15 största kommunerna i Sverige. Detta eftersom det stora antalet deltagande kommuner gjort systemet otympligt och medfört svårigheter att tolka lokal data om förändringar i drogsituationen. Det nya urvalet är inte riksrepresentativt, men resultaten kan ändå, i motsats till tidigare, ses som representativa för de 15 kommunerna som utgör urvalet.

CAN inledde även i samband med denna urvalsbegränsning ett samarbete med en väl förankrad aktör i var och en av de femton största kommunerna, oftast den lokala drogsamordnaren. Detta eftersom det upplevdes att en person med lokal kännedom har större möjlighet att tolka lokal data och ge en samlad bild av utvecklingen i de deltagande kommunerna än en person som sammanställer samma material centralt utan en inblick i den lokala situationen i respektive kommun.

Detta innebär att CAN för närvarande sköter datainsamlingen och databearbetningen som sedan den lokala kontaktpersonen får ta del av i form av ett underlag med uppgiftslämnarnas enkätsvar. Därefter gör den lokala kontaktpersonen en kort och översiktligt summering av resultaten som redovisas här som lokala rapporter. De lokala kontaktpersonerna har i sin tur möjlighet att kontakta sin kommuns uppgiftslämnare för att följa upp eller inhämta kompletterande information kring ofullständiga eller oklara svar.

Rapporteringsperioderna i CRD har tidigare varit oktober–mars och april–september. Numera har rapporteringsperioden justerats till att gälla halvårsvis. Denna insamling avser perioden juli till december 2009 och den förra insamlingen, perioden januari till juni 2009.

¹ Guttormsson (2010). Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009. En analys av priser och beslag. CAN Rapport 121 (under arbete).

Antalet uppgiftslämnare ligger sedan förändringarna på drygt 150 stycken i kommunerna, rapportörerna är främst verksamma inom socialtjänsten, sjukvården, polisen, frivård/kriminalvård och frivilligorganisationer. Svarsprocenten brukar uppgå till ca 80 procent vid varje mättillfälle.

Genomförande

Undersökningen består av två olika datainsamlingar; en till rapportörer i de 15 största kommunerna och en till landets 21 länspolismyndigheter.

Uppgifterna från kommunerna samlas in genom att ett antal rapportörer besvarar en enkät som berör eventuella förändringar i användningen och tillgången på olika preparat under en sexmånaders period. Dessutom innefattar enkäten öppna frågor om eventuella förändringar i grupper som använder droger, om förändringar i missbruksmönster samt en fråga om några nya narkotiska preparat förekommit. Rapportörerna skall endast lämna uppgifter utifrån kunskaper de fått genom sitt arbete på orten eller i regionen.

Datainsamlingen i kommunerna genomförs som en webbenkät och samlades in 5–23 februari. Fem rapportörer fick efter önskemål enkäten per post. Svaren skulle sändas till CAN senast två veckor efter utskick och därefter skickades två påminnelser ut per e-post och i de kommuner där svarsfrekvensen var ovanligt låg kontaktades de lokala kontaktpersonerna för att uppmana uppgiftslämnarna att svara.

Totalt skickades 154 enkäter ut till uppgiftslämnare i de 15 kommunerna. Två personer togs i efterhand bort från urvalet eftersom personerna var på tjänsteledighet under den aktuella rapporteringsperioden och inte borde ha varit inkluderad i datainsamlingen från början.

129 av 152 enkäter besvarades och gav således en svarsprocent på 85 procent. Anledningen till bortfallet på 23 rapportörer berodde bland annat på att rapportörerna ansåg sig ha bristande informationsunderlag för att fylla i enkäten vid tillfället, eller för hög arbetsbelastning och tidsbrist.

När datainsamlingen avslutats skickades svaren till kontaktpersonen för respektive kommun som sedan sammanställde resultaten under förutbestämda rubriker men gavs även tillfälle att ge sammanfattande kommentarer för kommunen vilket framgår som sista underrubrik i de lokala rapporterna.

Datainsamlingen från landets länspolismyndigheter är en postal enkät som endast innehåller frågor om narkotikapriser och nya droger. Några personer valde dock att besvara enkäten per e-post. Frågeformulären skickades ut den 20 januari och samtliga 21 uppgiftslämnare besvarade enkäten, svarsprocenten blev således 100 procent.

Tolkningsproblem

En sammanvägning av bedömningar som gäller förändringar i missbruket och tillgången på olika preparat kan vara problematisk på grund av hur uppgiftslämnarna skiljer sig åt i sina bedömningar. Två aspekter av denna problematik som är viktiga att ta upp är vad för sorts verksamhet som uppgiftslämnarna gör sin bedömning utifrån och vad de grundar sina upplevelser av en ökning respektive minskning på.

Det först nämnda tolkningsproblemet beror på att olika uppgiftslämnare i en kommun täcker olika delar av kommunens verksamhet. En uppgiftslämnare kan tänkas göra en bedömning utgående från läget i ett begränsat område, till exempel klienter inom en frivilligorganisation eller en grupp dömda till skyddstillsyn eller ett socialdistrikt att jämföras med andra som bedömt ett mer omfattande område på orten.

Ett annat tolkningsproblem som uppstår är hur själva uppgiftslämnarna upplever en ökning eller minskning av missbruket. Vid tolkningen av svaren är det därför viktigt att hålla i minnet att frågorna är formulerade för att belysa förändringar och inte omfattning av missbruket. För en kommun där ett preparat knappt förekommit tidigare kan en ökning från en till sex missbrukare upplevas som stor,

medan en ökning av antalet missbrukare av ett vanligare preparat från 100 till 120 inte upplevs som lika stor. Svaret ”oförändrat” kan betyda att det varit en ökning fram till förra mätningen och att missbruket legat kvar på samma höga nivå sedan dess. Det kan även betyda att det var en minskning i förra undersökningen och att situationen på så vis är oförändrad. Undersökningen syftar således inte till att mäta nivån på missbruket och inte heller utvecklingen över tid utan endast förändringen i drogsituationen från ett halvår till ett annat.

När det gäller redovisade förändringar föreligger sannolikt en risk för överrapportering av ökningar. Ett skäl är att det sannolikt är mer påtagligt när ett ovanligt preparat blir vanligare än när ett mer frekvent preparat börjar användas i mindre omfattning. Ett annat skäl är att det ibland kan vara svårt att anpassa bedömningen till just de sex månader som undersökningen avser. Ytterligare en aspekt är påståenden och rykten om missbruk som media ofta behandlar i termer av ökningar och risken att uppgiftslämnare påverkats av detta i sina svar för den aktuella perioden.

CRD ska ses som ett komplement till andra informationskällor, t ex regionala och nationella kartläggningar, de reguljära skolundersökningarna, andra drogvaneundersökningar samt statistik från polis, tull och övrigt rättsväsende. Eftersom data samlas in var sjätte månad från personer och institutioner som har stora kontaktytor, bör dock möjligheten att hitta tidiga indikationer på förändrade missbruksmönster eller nya preparat vara god.

Rapporter från Sveriges 15 största kommuner

De lokala rapporterna som följer är skrivna av CRDs lokala kontaktpersoner med lokalkännedom i varje kommun och är en sammanställning som gjorts utifrån materialet som samlats in från 129 uppgiftslämnare.

Under *Användningen* och *Tillgången* beskrivs förändringen i drogsituationen i den aktuella kommunen vad gäller antalet personer som använder olika typer av droger och tillgången på dessa. *Förändring av missbruket i vissa grupper* berör som underrubriken antyder förändring som skett i missbruket inom olika grupper i samhället, såsom i olika ålders-, etniska, sociala grupper eller i könsfördelningen. *Förändringar i missbruksmönstret* behandlar följaktligen förändring i kombinationen av droger som missbrukas eller förändrat intagningssätt av en viss drog. Under de två följande rubrikerna sammanställs uppgifter om *Nya droger* och *Förändrat arbete med narkotika*. *Övriga kommentarer från uppgiftslämnare* innefattar uppgifter som kommit in från uppgiftslämnarna som anses viktiga att ta med i rapporten men som inte passar in under andra rubriker. Slutligen har den lokala kontaktpersonen möjlighet att ge *sammanfattande kommentarer* kring drogsituationen i kommunen, lyfta fram någon aspekt i den lokala rapporten och/eller ge reflektioner kring detta halvårs rapportering.

Borås

Åsa Skytt

Antal utskickade enkäter: 4

Antal besvarade enkäter: 4

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Enligt två uppgiftslämnare är det bruket av cannabis, metedron, mephedron och kokain som ökat mest i Borås. En av fyra uppgiftslämnare uppger även att det tillfälliga narkotikabruket har ökat, samt bruket av rökheroin, ecstasy, LSD, AAS, spice och andelen ungdomar under 19 år som berusar sig.

Det finns ingen tydlig minskning av någon drog, men en av fyra uppgiftslämnare har uppgett en minskning av amfetamin, LSD, GHB, sniffning och AAS.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Den största förändringen av tillgången är följande preparat: hasch, marijuana, kokain och LSD, som har ökat enligt två uppgiftslämnare. Men även tillgången av brunt heroin, ecstasy, bensodiazepiner, AAS, metedron och svartspirt uppges ha ökat.

Droger där tillgången uppgetts minska är: amfetamin, LSD, GHB, bensodiazepiner, och AAS.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Två uppgiftslämnare svarar att det inte skett några förändringar i narkotikamissbruket hos några särskilda grupper. En uppgiftslämnare vet ej om det skett några förändringar i narkotikamissbruket under andra halvåret 2009.

En uppgiftslämnare uppger att hanteringen av olika kända och okända preparat via nätet har ökat och att benägenheten av att prova okända preparat har ökat. Vidare uppger samma uppgiftslämnare att det

skett en förändring i könsfördelningen, där flickor börjar närma sig pojkarnas experimentbeteende vad gäller olika droger och preparat.

Två uppgiftslämnare svarar att de inte skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper under andra halvåret 2009. En uppgiftslämnare vet ej om det skett några förändringar i alkoholmissbruket och en uppgiftslämnare uppger att alkoholdebuten sker allt tidigare och att det dricks mer regelbundet i lägre åldrar.

Förändringar i missbruksmönstret

Tre uppgiftslämnare i Borås kommun svarar att det inte skett några förändringar i missbruksmönstret under det andra halvåret 2009. En uppgiftslämnare uppger att droghandeln via nätet har ökat.

Nya droger

Två nya droger uppges i undersökningen, spice och metedron. Bägge drogerna uppges användas främst av ungdomar.

Förändrat arbete med narkotika

Tre uppgiftslämnare svarar att det inte skett några förändringar i arbetet med narkotika under andra halvåret 2009 på deras arbetsplatser.

En uppgiftslämnarens arbetsplats, en socialmedicinsk enhet, var nedläggningshotad under sommaren 2009 vilket påverkade enhetens utvecklingsarbete. Den är dock kvar och verksamheten fortgår.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Två övriga kommentarer från uppgiftslämnarna är att metedron och mephedron har ökat mycket i Borås samt att det även har blivit mer accepterat av socialt etablerade grupper att använda partydroger. Inställningen till hasch har liberaliserats, menar en av dessa uppgiftslämnare, i synnerhet yngre tror att den inte är "farlig" och kan leda till fortsatt missbruk.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Alkoholsituationen för unga i kommunen antas, enligt det lokala Välfärdsboksutet ha minskat något under de senaste åren. Dock ökar andelen ungdomar, och främst tjejer, som berusningsdricker. Andelen unga som brukar cannabis är fortsatt oroväckande hög.

Uppgiftslämnarna har vid några tillfällen i undersökningen lämnat motstridiga uppgifter, till exempel att någon uppger att en drog ökat men en annan uppger att samma drog minskat. Anledningen till det är att uppgiftslämnare arbetar i olika verksamheter och möter problematiken i olika skeenden och situationer.

Gävle

Johnny Gustafsson

Antal utskickade enkäter: 7

Antal besvarade enkäter: 6

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

En av uppgiftslämnarna uppger att missbruk av alkohol har ökat samt att ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig ökar.

En uppgiftslämnare upplever att det tunga narkotikamissbruket har ökat medan fyra uppgiftslämnare upplever en ökning av det regelbundna narkotikamissbruket. Tre av uppgiftslämnarna uppger att de som använder/använt narkotika någon gång har ökat i Gävle.

Två uppgiftslämnare uppger att antalet personer som använder subutex har ökat. En uppgiftslämnare uppger att fler personer använder Lyrica. Tre av sex uppgiftslämnare uppger att missbruket av sömnmedel/lugnande medel har ökat.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Två uppgiftslämnare upplever en ökning i tillgång på hasch medan en uppgiftslämnare vardera upplever en ökning på marijuana, kokain och bensodiazepiner. Två uppgiftslämnare uppger att tillgången på subutex har ökat samt en uppgiftslämnare uppger att även tillgången på Lyrica ökar i Gävle.

Förändring av missbruk i vissa grupper

En uppgiftslämnare som arbetar inom Gävle kommuns öppenvård för ungdomar upplever att de ungdomar som de träffar debuterar på alkohol tidigare. En uppgiftslämnare uppger att fler kvinnor dricker större mängder. En uppgiftslämnare har inte sett några förändringar i alkoholmissbruket hos särskilda grupper medan tre uppgiftslämnare inte vet om det har skett någon förändring.

En uppgiftslämnare upplever att allt yngre killar debuterar med cannabis. En uppgiftslämnare uppger att preparaten hasch och subutex används av yngre personer.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare uppger en förändring bland personer som använder subutex där man både injicerar och snortar (drar in via näsan). Två uppgiftslämnare uppger att man inte har sett någon förändring i missbruksmönstret medan tre inte vet om det har skett någon förändring.

Nya droger

Två uppgiftslämnare uppger subutex som ny drog. Där utseendet uppges vara i tablettform och intas oralt, snortas eller injiceras. Observerade effekter uppges vara ”personen blir mycket slö samt glansiga ögon”. Användargruppen är unga kvinnor och män. En uppgiftslämnare uppger att flera av de som missbrukar subutex har från början fått preparatet från opiatprogrammet men överdoserar dosen genom att köpa preparatet på svarta marknaden.

En uppgiftslämnare uppger att man har kommit i kontakt med dragonfly.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare har märkt en stor förändring inom Föräldraföreningen mot narkotika där man under sista halvåret 2009 tagit emot många fler anhöriga än tidigare.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

En uppgiftslämnare uppger att man med tanke på storleken på staden och det narkotikaproblem som finns i Gävle så finns det endast två poliser som jobbar på gatulagningsgruppen och detta gör att man

är hopplöst efter i kampen mot narkotika. Man skulle behöva vara minst sex personer för att ha en rimlig chans att nå märkbara resultat.

En uppgiftslämnare uppger att Gävle beroendemottagning hade svårt att jämföra med det första halvåret 2009 för att beroendemottagningen öppnade i början på sommaren. Däremot kan man se en markant ökning av patienter som alkoholrelaterat var i behov av akutsjukvård och där ambulans fick tillkallas jämfört med föregående verksamhet, Gävle beroendecenter. Fler patienter är intresserade av och använder läkemedelsbehandling som antabus, naltrexon och campral.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Utifrån de uppgifter som har kommit fram genom uppgiftslämnare är det av största vikt att Gävle kommun satsar på det förebyggande arbetet. Vi kan se att det finns tendenser att de som får problem bland ungdomar med alkohol har debuterat tidigt samt att vi ser en kraftig ökning av unga pojkar som röker och har provat hasch. Vi ser också en ökning av unga flickor som dricker stora mängder alkohol.

Utifrån detta togs det två viktiga beslut i Gävle kommun där man har avsatt pengar för att anställa två personer som skall jobba enligt Örebromodellen, ett samarbetsprojekt mellan skolan och socialtjänsten, för tidig upptäckt av alkohol och narkotika bland ungdomar. Man har även avsatt pengar för att anställa fyra fältsekreterare.

Missbruket av subutex bland framförallt unga vuxna, 18–29 år, är alarmerande för kommunen och där har vi ett samarbete med landstinget där man bedriver opiatprogrammet.

Polismyndigheten är otroligt viktig både i det förebyggande arbetet och att förhindra nyrekrytering av ungdomar som provar narkotika och då håller jag med om att två poliser är alldeles för lite i en stad av Gävles storlek.

Göteborg

Annelie Petersson

Antal utskickade enkäter: 18

Antal besvarade enkäter: 15

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Det tunga, regelbundna narkotikamissbruket och tillfälliga narkotikamissbruket är oförändrat enligt de allra flesta uppgiftslämnare.

Sju av femton uppgiftslämnare upplever att missbruk av cannabis ökar, övriga upplever att situationen är oförändrad. De flesta uppgiftslämnare upplever ingen förändring i missbruksmönstret av andra typer av narkotika.

De flesta uppgiftslämnare anger att andelen unga under 19 år som berusar sig är oförändrad medan fem uppgiftslämnare ser en ökning.

Två uppgiftslämnare uppger en ökning av antalet personer som använder mefedron.

Andra uppgiftslämnare uppger en ökning av antalet personer som missbrukar läkemedlet Ritalin, metylfenidat som förskrivs vid ADHD, och drogen metamfetamin.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

De allra flesta uppgiftslämnare upplever att tillgången på specifika preparat är oförändrad. Tre uppgiftslämnare upplever att tillgången på hasch har ökat. Elva av femton uppgiftslämnare saknar uppfattning om tillgången på anabola steroider. Nio av femton uppgiftslämnare saknar uppfattning om tillgången på kat.

En uppgiftslämnare uppger att tillgången på drogen metamfetamin har ökat.

Två andra uppgiftslämnare uppger en ökad tillgång på cannabisformen Skunk. En annan uppgiftslämnare uppger att tillgången på subutex, buprenorfin, har minskat.

Förändring av missbruket i vissa grupper

En uppgiftslämnare uppger en förändring av missbruk bland unga kvinnor som är våldsamma och bland unga kvinnor som själva utsätts för våld. Uppgiftslämnaren ser även en ökning av gulsot i form av hepatit B.

Två uppgiftslämnare uppger att fler unga tonåringar missbrukar cannabis medan färre missbrukar alkohol.

En uppgiftslämnare ser fler 14- och 15-åringar på avdelningen än tidigare.

En uppgiftslämnare ser färre unga med cannabis som huvuddrog, det gäller för både pojkar och flickor.

Åtta uppgiftslämnare rapporterar att det inte skett några förändringar i narkotikamissbruket i några särskilda grupper i regionen under andra halvåret 2009 och två uppgiftslämnare har ingen uppfattning om det har skett någon förändring.

En uppgiftslämnare upplever att alkoholmissbruk bland kvinnor ökar. En uppgiftslämnare upplever att färre flickor anger alkohol som bekymmer.

En uppgiftslämnare ser en ökning av alkoholmissbruk hos patienter med läkemedelsassisterad behandling eller substitutionsbehandling för opiatberoende.

En uppgiftslämnare ser en ökning av alkoholmissbruket bland yngre ungdomar.

En uppgiftslämnare upplever att gruppen ungdomar som dricker mycket alkohol ofta, har ökat.

Åtta uppgiftslämnare svarar att det inte skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper i regionen och en uppgiftslämnare saknar uppfattning om det skett några förändringar.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare uppger att injektionsmissbruk av heroin och amfetamin ökat.

En uppgiftslämnare ser en ökning av antalet missbrukare som injicerar lösta tabletter av läkemedlen ritalin, metylfenidat, imovane, zopiklon och sömnmedel.

En uppgiftslämnare uppger att fler tar flera preparat samtidigt.

En uppgiftslämnare uppger att alkohol är mer vanligt, både bland flickor och bland pojkar.

En uppgiftslämnare upplever att nät drogerna blivit vanligare.

Sju uppgiftslämnare svarar att det inte skett någon förändring i missbruksmönstret under det andra halvåret 2009 och tre uppgiftslämnare saknar uppfattning om huruvida det skett några förändringar i missbruksmönstret.

Nya droger

En uppgiftslämnare har stött på mefedron för första gången. Thai sticks, cigaretter blandade med till exempel THC eller bensodiazepiner som doppats i opium, skunk samt läkemedlet Ritalin är andra.

Förändrat arbete med narkotika

Flera uppgiftslämnare vittnar om neddragningar och omorganisationer som påverkar arbetet med narkotika. Andra vittnar om att klient- eller patientgruppen är mer belastad än tidigare med fler psykiatriskt frågeställningar. En uppgiftslämnare uppger att resurserna ökat.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Vårdgivare och enheter utreder mer men ger mindre vård, såväl inom socialtjänsten som inom sjukvården menar en uppgiftslämnare.

Tillverkningspatentet på substansen buprenorfin, subutex, har löpt ut och ett synonympreparat finns nu på marknaden. Preparatet heter buprenotex och uppges ge biverkningar i form av näsblod.

Beställning av illegala läkemedel och droger på nätet ökar, bland andra bensodiazepiner och spice.

En uppgiftslämnare upplever att missbrukarna är mer snurriga nu än tidigare och härrör förändringen till en ökad användning av metamfetamin.

Helsingborg

Gunilla Olsson

Antal utskickade enkäter: 7

Antal besvarade enkäter: 7

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Den största förändring som syns andra halvåret 2009 är ökningen av antalet personer som använder cannabis och kokain, vilket fyra uppgiftslämnare har rapporterat om. Tre uppgiftslämnare har vidare uppgett att antalet personer som regelbundet missbrukar narkotika utan att injicera har ökat.

Det syns även en ökning av antalet personer som använder mefedron.

Några etablerade missbrukare har berättat att de använder sig av designade droger som de får tag i via internet. De menar att den sortens droger kan innebära att de klarar sig i drogtesterna och att alla sätt behövs för att få tag i droger.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Tillgången på olika preparat är överlag oförändrad med några undantag, vilket framför allt gäller utbudet av kokain, som uppges ha ökat. Liksom tidigare är tillgången av kat okänd.

Merparten av uppgiftslämnarna, minst fem av sju stycken, uppger att det inte känner till förändringar avseende tillgången på LSD, GHB och anabola steroider (AAS).

Två uppgiftslämnare rapporterar att tillgången på respektive mefedron och bensodiazepiner har ökat och att ecstasy har minskat.

Förändring av missbruket i vissa grupper

En uppgiftslämnare som arbetar med ungdomar i öppenvård rapporterar att de skett en stor ökning av missbruket av cannabis i åldersgruppen 15–20 år. Vidare uppger två uppgiftslämnare att de sett en ökning av mefedron hos unga som är runt 20 år gamla. Även andra preparat som liknar mefedron men som ännu inte är klassade som narkotika har dykt upp.

Vad gäller alkoholmissbruket är inga förändringar hos några särskilda grupper kända.

Merparten uppgiftslämnare uppger annars att det inte skett eller att det inte känner till att det skett några förändringar i narkotikamissbruket på orten eller i regionen.

Förändringar i missbruksmönstret

Inga förändringar i missbruksmönstret rapporteras för andra halvåret 2009.

Nya droger

Mefedron är som tidigare skrivits en ny drog som två uppgiftslämnare kommit i kontakt med. Polisen, som bedriver ett aktivt arbete mot bland annat gatulangning, uppger att det är ganska få fall hitintills och att effekterna av drogen är svår att bedöma.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare rapporterar att narkotika är ett prioriterat område i hennes arbete. Personalgruppen upplevs däremot vara för liten, vilket gör att det är svårt att nå önskade resultat.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Ungdomar som missbrukar cannabis och även kokain uppges ha ökat under det senaste halvåret. En förändring i riktning mot en liberalare syn på narkotika, och då framför allt cannabis, verkar förekomma.

Rapporteringen om missbruk av anabola steroider (AAS) är låg och merparten av uppgiftslämnare uppger att de inte vet om förändringar sker kring preparatet. Det är oklart om uppgiftslämnare överlag faktiskt kommer i kontakt med missbruk av AAS, vilket kanske även påverkar i vilken utsträckning de tar reda på om missbruket förekommer.

Jönköping

Marie Gustafsson

Antal utskickade enkäter: 7

Antal besvarade enkäter: 6

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Tre av sex uppgiftslämnare anser att de ser en ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket. Tungt narkotikamissbruk bedöms ligga på en oförändrad nivå, endast en uppgiftslämnare svarar att en ökning har skett. Övriga uppgiftslämnare bedömer att nivån är oförändrad. Likaså gäller regelbundet narkotikamissbruk.

Missbruk av amfetamin verkar ligga på en oförändrad nivå. Endast en uppgiftslämnare anser att en ökning skett, övriga uppger att man inte ser någon förändring. När det gäller injicering och rökning av heroin uppger två uppgiftslämnare att man ser en ökning.

Man ser en liten ökning i missbruket av sömnmedel/lugnande medel, anabola steroider (AAS), sniffning och missbruk av alkohol. Det samma gäller för ungdomar (<19 år) som regelbundet berusar sig.

De droger som anses har ökat mest i användandet de senaste 6 månaderna är kat och cannabis. Tre av sex uppgiftslämnare uppger att användandet har ökat. En annan uppgiftslämnare rapporterar om en ökning i användandet av antalet personer som använder methedron samt personer som använder met-amfetamin och illegal användning av subutex.

Användandet av kokain bedöms ligga på en oförändrad nivå.

När det gäller LSD och GHB så uppger fyra uppgiftslämnare att man inte vet hur användandet har förändrats. Två svarar att man inte ser någon förändring alls.

En av uppgiftslämnarna uppger sig se en minskning av användandet av ecstasy. Samtidigt så är användandet osäkert då fyra uppgiftslämnare uppger att de inte vet hur förändringar i användandet ser ut. En uppgiftslämnare rapporterar om minskning i antalet personer som använder spice och mefedron under andra halvåret 2009.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Två av sex uppgiftslämnare anser att tillgången på amfetamin, brunt heroin, kat och bensodiazepiner har ökat mest av alla droger. Utöver detta uppger en uppgiftslämnare att tillgången på legala internet-preparat samt preparat från doktorer i andra länder har ökat under andra halvåret 2009. Även i tillgången på metamfetamin ser man en ökning rapporterar en uppgiftslämnare. Hasch, vitt heroin, LSD och svartspirt visar på en mindre ökning. Att notera är att flera av uppgiftslämnarna har svarat att de inte vet hur förändringar i tillgången skett på ovanstående preparat.

Ecstasy är den drog där man kan se en liten minskning i tillgången. En uppgiftslämnare har uppgett att tillgången på ecstasy har minskat, men övriga fem svarar dock att de inte vet.

Gällande anabola steroider och GHB är förändringen i tillgången osäkert då fem av sex uppgiftslämnare inte vet. En bedömer att tillgången ligger på en oförändrad nivå. Även kokain är osäkert men två uppger att ingen förändring skett under de senaste 6 månaderna.

Tillgången på marijuana verkar ligga på en oförändrad nivå.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Vad gäller förändringar i narkotikamissbruket i vissa åldersgrupper bedömer en uppgiftslämnare en ökning av blandmissbruk med bland annat opioider/opiater, cannabis och bensodiazepiner i åldersgruppen cirka 20-åringar. En annan uppgiftslämnare uppger att resultatet efter ANT-undersökning, som genomfördes under senare delen av 2009, visar en ökning med 1 procent av antalet ungdomar 13–

16 år som någon gång testat narkotika. Ökningen bekräftas av fältsekreterare och kuratorer ute på högstadieskolor. Företrädesvis handlar det om hasch. Samtidigt ser man en minskning i åk 2 i gymnasiet med 1,5 procent. En tredje uppgiftslämnare upplever att haschrökning bland 14–17-åringar har ökat under det andra halvåret 2009.

Vad gäller förändringar i narkotikamissbruket i vissa etniska grupper uppger en uppgiftslämnare att fler somalier missbrukar kat. En annan uppgiftslämnare upplever att kat förekommer bland den afrikanska minoriteten i länet.

Vad gäller förändringar i narkotikamissbruket i könsfördelningen uppger en uppgiftslämnare att fler unga kvinnor missbrukar opiater.

Två uppgiftslämnare rapporterar att det inte skett några förändringar i narkotikamissbruket i några särskilda grupper i Jönköpingsregionen under andra halvåret 2009.

Vad gäller förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper svarar fyra uppgiftslämnare att det inte har skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper. Två uppgiftslämnare vet ej om det skett några förändringar i alkoholmissbruket.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare svarar att man ser en fortsatt vanskelig blandning av neråt/uppåt preparat i kombination med andra droger som finns på Internet.

En uppgiftslämnare uppger att det finns exempel på fall där missbruk av ADHD-medicin skett. Samma uppgiftslämnare uppger även en uppgift från en kollega om ökad användning av metamfetamin och heroin på grund av brist på vanligt amfetamin samt noterat något fall där en klient uppgivit sig använda AAS i syfte att känna sig känslomässigt stark – inte för att bygga upp sig fysiskt.

Två uppgiftslämnare svarar att det inte skett någon förändring i missbruksmönstret under det andra halvåret 2009. Två andra uppgiftslämnare svarar att de inte vet om det skett några förändringar i missbruksmönstret.

Nya droger

En uppgiftslämnare uppger följande nya droger nedan:

- drogen ”Genie” eller ”Jenie”. Under utseende anges ”örtsamling”. Preparatet röks och användargruppen är blandmissbrukare. Under observerade effekter uppges ett syntetisk cannabiod/cannabis rus.
- drogen MDPV. Utseendet uppges som pulver. Intagningssättet nasalt eller oralt. Användargrupper ungdomar, äldre och socialt etablerade. Observerade effekter är starkt beroendeframkallande.
- drogen amfepramone. Utseende uppges vara pulver eller tablett med intagningssättet oralt. Användargruppen är i 20-årsåldern och socialt etablerade. Centralstimulerande effekter med behov av hjärtövervak, både upp och neråt samtidigt.
- två uppgiftslämnare informerar om drogen methedron. Utseendet uppges vara gult/vitt pulver. Intagningssättet nasalt eller oralt. Användargruppen är i 20-årsåldern och socialt etablerade. Preparatet har centralstimulerande effekter med behov av hjärtövervak. Speedad, nojig.
- en annan uppgiftslämnare berättar om ett mycket starkt heroin. Det är visserligen inget nytt preparat men har ökad styrka.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare uppger att man har bildat ett nätverk mellan olika avdelningar på sjukhuset, lab., polis, socialtjänst, fritid och skola som uppdaterar varandra när det dyker upp nya preparat på orten.

En annan uppgiftslämnare uppger att en viss ökning skett av antal klienter som genomgått missbruksprogrammet PRISM, Programme for reducing individual substance misuse.

En uppgiftslämnare svarar att man lagt större fokus på vaneförbrytare.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Det pratas alltmer om narkotika bland våra ungdomar. Bland annat om svamp (toppslätskivlingen) som man plockar ute i naturen för att sedan inta. I slutet av 2009 började vi nysta upp en haschhärva med många ungdomar i åk 8 och 9 inblandade. Arbetet pågår fortfarande.

Noterad ökning av antal klienter med ADHD-diagnos som har medicinering.

Svårt att besvara vissa frågor eftersom man inte kan avgöra om det är en reell ökning eller om upptäckten blivit större.

Linköping

Ulla Andersson

Antal utskickade enkäter: 8

Antal besvarade enkäter: 7

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

De förändringar som rapporteras är viss ökning avseende injicerar heroin. Dessutom rapporteras om en ökning av metedron och mefedron. Uppgiftslämnaren på beroendeklinikens ungdomsmottagning rapporterar en ökning av antalet ungdomar som använder preparaten metedron, butylon, oxycontin och tramadol.

De flesta uppger att det inte har skett någon förändring från föregående enkätomgång.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

När det gäller förändring av tillgång på droger uppger en majoritet att de antingen inte vet om en förändring skett eller att ingen förändring har skett.

Uppgiftslämnaren från polisen rapporterar att tillgången på drogerna hasch, marijuana, mefedron, metedron, butylon, MDPV har ökat under andra halvåret 2009. Uppgiftslämnaren från beroendeklinikens ungdomsmottagning rapporterar att tillgången av bensodiazepiner har ökat.

Förändring av missbruket i vissa grupper

På frågan om det har skett någon förändring av narkotikamissbruket i vissa grupper uppger samtliga att det inte har skett någon förändring eller att de inte vet om det har skett någon förändring från föregående enkätomgång.

På frågan om det har skett någon förändring av alkoholmissbruket i vissa grupper säger uppgiftslämnaren från socialkontoret att inkomna anmälningar gällande äldre personer har ökat, även uppgiftslämnaren från beroendekliniken säger att fler personer över 65 år söker hjälp.

En annan grupp som också söker hjälp på beroendekliniken i ökad omfattning är unga flickor under 23 år. De övriga uppgiftslämnarna rapporterar inte någon förändring vad gäller alkoholmissbruket i vissa grupper.

Förändringar i missbruksmönstret

Fyra uppgiftslämnare uppger att det inte skett några förändringar i missbruksmönstret under andra halvåret 2009. De övriga tre uppgiftslämnarna uppger vet ej på frågan om det skett några förändringar i missbruksmönstret.

Nya droger

Uppgiftslämnaren från beroendeklinikens ungdomsmottagning uppger metedron och butylon som nya droger i Linköping. Preparatet är i pulverform och det snortas eller ”bombas”. Används främst av ungdomar. Observerade effekter uppges vara centralstimulerande.

Övriga uppgiftslämnare har svarat nej på frågan om nya droger i Linköping.

Förändrat arbete med narkotika

Socialkontoret inriktar alltmer sitt arbete på åldersgruppen 20–25 år och då mot de som använder narkotika.

Polisen uppger att personal från gatulagningsgruppen (GLG) tas i anspråk utanför den egna verksamheten, det är även personal som har slutat och tillsättning av nya förordnande, har försenats.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Kommentar från polisens uppgiftslämnare avseende etableringen av de ”nyaste” Internetdrogerna är att ”Tidigare har droger som varit lagliga och sedan blivit klassade nästan försvunnit på marknaden i och med klassningen..., nu ser vi att de potenta drogerna mefedron/metedron/butylon/MDPV har fått fäste i Östergötland och finns kvar i oförändrad skepnad vad gäller tillgång och efterfrågan – förutom att priset stigit något”.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Under 2009 har det genomförts en narkotikakartläggning i länet. Resultatet av kartläggningen beräknas vara klar någon gång i höst. Kartläggningen kommer ge oss i länet bättre kunskap om drogsituationen och ett underlag för planering av insatser. Senast en liknande kartläggning genomfördes var 2005.

Vid de senaste rapporterna har det framkommit att de nya internetdrogerna har ökat bland ungdomarna vilket även den här rapporten styrker. Inom alkoholområdet framkommer även denna gång att yngre kvinnor söker på beroendekliniken för alkoholmissbruk och att även äldre män är en målgrupp som söker hjälp.

Lund

Felix Ekman och Annica Dahl

Antal utskickade enkäter: 5

Antal besvarade enkäter: 5

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Uppgiftslämnare från Lunds kommun har oftast uppgett att det inte skett någon förändring eller att de inte känner till någon förändring under perioden.

En majoritet av uppgiftslämnare anser att det skett en ökning när det gäller tillfälligt narkotikamissbruk och användande av cannabis. Tre uppgiftslämnare svarar att det skett en minskning av injicering av amfetamin. Från Rådgivningsbyrån anges en ökning av antalet personer som använder tramadol samt en ökning av personer som använder spice.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Tre uppgiftslämnare anger att det inte skett någon förändring när det gäller brunt heroin, amfetamin och svartspirt. Två svarande uppger en ökning av hasch under perioden. Samtliga uppgiftslämnare rapporterar ”vet ej” när det gäller kat. Från Rådgivningsbyrån rapporteras en ökning av tillgången på Internetbeställda ”designdroger”.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Från Rådgivningsbyrån uppges en ökning av antalet ungdomar i lägre åldrar vad gäller narkotikamissbruk. Polisen uppger också att fler ungdomar röker och säljer hasch, många av dem är okända av polisen sedan tidigare.

Socialförvaltningen rapporterar en högre alkoholkonsumtion i yngre grupper, under 25 år, samt högre konsumtion bland tungt belastade äldre alkoholmissbrukare. Tre uppgiftslämnare anger att det inte skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper.

Förändringar i missbruksmönstret

Tre av de tillfrågade uppger att det inte har skett förändringar i missbruksmönstret. Från Rådgivningsbyrån rapporteras om ungdomar som röker kollektivt i stora grupper.

Nya droger

Ingen av uppgiftslämnarna från Lunds kommun har några nya droger att rapportera.

Förändrat arbete med narkotika

Rådgivningsbyrån rapporterar riktade utbildningsinsatser till skolpersonal, mer uppmärksamhet kring patienter med uppmärksamhets- och koncentrationsstörningar samt möjlighet att erbjuda farmakologiskt stöd.

Från polisen rapporteras om ökade resurser. Gruppen som arbetar mot narkotika har under två års tid varit reducerad med 50 procent men är nu åter fulltalig.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Socialförvaltningen rapporterar fortsatt ökning av missbruk av flera narkotiska preparat. Socialsekreterare hos polisen rapporterar fortsatt stor tillgång på cannabis och alkohol för ungdomar.

Malmö

Christina Holmquist

Antal utskickade enkäter: 19

Antal besvarade enkäter: 16

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Merparten av de tillfrågade i Malmö upplever att antalet användare av olika preparat är oförändrat jämfört med föregående period.

När det gäller preparaten kat, LSD, GHB, anabola steroider samt sniffning uppger majoriteten av uppgiftslämnare att användandet är oförändrat eller att de inte vet huruvida användandet ökat eller minskat.

Den ökning som flest uppgiftslämnare, 5 personer, uppger är missbruk av sömnmedel/lugnande medel. Därutöver har 3–4 personer uppgett att de sett en ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket samt av cannabisanvändning, kokain, ungdomar som regelbundet berusar sig samt missbruk av alkohol. Tre uppgiftslämnare uppger även en ökning av antalet personer som använder spice och lika många uppger en ökning av antalet personer som använder tramadol.

Den minskning i användningen som rapporterats gäller GHB, injicering av amfetamin, intagning av amfetamin på annat sätt samt injicering av heroin. Det är endast 2–3 uppgiftslämnare som uppgett en minskning av dessa preparat.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Majoriteten av uppgiftslämnare uppger antingen att de inte vet ifall tillgången till olika preparat har ökat eller minskat eller att de inte uppmärksammat någon förändring sedan senaste rapporteringen. De preparat som flest uppgiftslämnare, 3 personer, uppger en ökad tillgång på är hasch, kokain samt benzodiazepiner.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Tre uppgiftslämnare uppger att de sett en förändring i narkotikamissbruket hos några särskilda grupper.

En stadsdel uppger att fler ungdomar i åldern 14–18 år som missbrukar framför allt cannabis, har blivit kända hos dem. De uppger att detta kanske inte är en förändring av användandet utan endast en förändring gällande kännedom hos socialtjänsten. En annan stadsdel uppger att fler unga med annan etnisk bakgrund än svensk ansökt om hjälp för sitt missbruk. En tredje stadsdel uppger en ökning av narkotikamissbruk och kriminalitet bland unga i åldern 18–25 år.

Fem uppgiftslämnare uppger att de sett en förändring i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper.

Två stadsdelar uppger en ökning av alkoholdrickandet bland gruppen ungdomar i högstadieåldern. Enligt en uppgiftslämnare är det mycket lätt för ungdomar att få tag i alkohol och de flesta unga vet telefonnummer som de kan ringa för att få alkohol levererat.

En annan stadsdel uppger en ökning av unga med annan etnisk bakgrund än svensk som har ansökt om hjälp för sitt alkoholmissbruk.

Ytterligare en stadsdel uppger att omhändertagande av berusade personer enligt lagen (LOB) på grund av alkoholberusning har ökat för unga och medelålders kvinnor medan en annan uppgiftslämnare uppger att de märkt ett ökat alkoholmissbruk bland män över 50 år.

Förändringar i missbruksmönstret

Uppgiftslämnaren från sprutbytesprogrammet på infektionskliniken uppger att patienterna i större utsträckning än tidigare injicerar i hals och ljumske. Det är även fler personer än tidigare som injicerar kokain.

En av stadsdelarna uppger att blandmissbruket ökat.

Nya droger

En stadsdel uppger att spice är en, för dem, ny drog. Till utseendet liknar den tobak och intagningssättet uppges vara rökning. Effekterna är jämförbara med cannabis och användargruppen är ungdomar.

En uppgiftslämnare uppger fentanyl som en, för dem, ny drog. Fentanyl förekommer som plåster eller ampull. Fentanyl sätts som plåster på kroppen eller löses upp och injiceras. Observerade effekter av preparatet uppges vara ökad risk för överdos. Användargrupper är heroinister.

Förändrat arbete med narkotika

Uppgiftslämnaren från en öppenvårdsmottagning uppger att de delvis har ändrade prioriteringar utifrån en ny organisation, vilket innebär att större fokus på samarbete med socialtjänsten än tidigare.

Uppgiftslämnaren från polisen uppger att de fått minskade resurser både vad det gäller spaningsverksamhet och utredare. Spanarna har minskat i antal vilket gör att störningen i Malmö inte blir lika effektiv. Utredarna har både minskat i antal och dessutom tagits i anspråk för andra typer av utredningar.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Vid förra rapporteringen uppmärksammades att drogkonsumtion på den offentliga arenan, i parker och på andra platser, har blivit mer öppen och att polisen inte verkar ha resurser att hantera denna problematik. Vid denna rapportering bekräftar polisens uppgiftslämnare att polisen i Malmö har fått minskade resurser gällande såväl utredning som spaning.

När det gäller nya droger rapporterar Malmö liksom vid förra rapporteringen om tramadol och spice. Drogerna är inte nya i Malmö stad men dyker fortfarande upp för första gången på olika enheter inom staden. Minskningen av GHB kan förklaras genom att föregående rapport visade på att användandet av GHB var nytt och begränsat till en liten grupp i Malmö. Användandet har nu minskat vilket tyder på att denna grupp inte längre brukar GHB eller inte längre är aktuella hos rapporterande myndigheter.

Den minskning gällande injektionsmissbruk som främst sprutbytesprogrammet på infektionskliniken uppmärksammat beror troligen, till viss del, på att platserna på läkemedelsassisterad behandling ökat under den aktuella perioden. Att stadsdelarna inte upplever samma minskning beror sannolikt på att klienterna/patienterna fortfarande har kontakt med socialtjänsten till skillnad från sprutbytet som de inte längre besöker.

Norrköping

Christina Söderberg

Antal utskickade enkäter: 5

Antal besvarade enkäter: 4

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Två uppgiftslämnare uppger att heroin ökat igen i Norrköping, något som bekräftas från flera håll. Man ser också en ökning av anabola steroider. En uppgiftslämnare uppger att narkotikamissbruket ökat, såväl det tillfälliga som det regelbundna. Narkotikakartläggning för 2009 i Norrköping bekräftar att heroin ökat i viss mån liksom cannabis. Den visar också en markant ökning av användning av bensodiazepiner.

Utöver förändring i antal personer som använder drogerna ovan har en uppgiftslämnare från Norrköping rapporterat en ökning av antalet personer som använder mefedron under andra halvåret 2009.

En annan uppgiftslämnare rapporterar en ökning i antal personer som använder MDPV det andra halvåret 2009 och en tredje uppgiftslämnare rapporterar en ökning av antalet personer som använder "nät-droger" samt subutex det andra halvåret 2009.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

En uppgiftslämnare uppger ökad tillgång på heroin och anabola steroider i Norrköping.

Utöver denna förändring i tillgång på olika preparat uppger en uppgiftslämnare att tillgången på subutex har ökat. En annan uppgiftslämnare uppger att tillgången på MDPV har ökat under andra halvåret 2009.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Sedan spice blev olagligt har cannabis ökat igen bland ungdomar. Fortsatt ökning av ungdomar födda i slutet av 1980- och början av 1990-talet som har ett tungt blandmissbruk av olika narkotiska preparat. Etablerade amfetaminmissbrukare använder även MDPV i större utsträckning.

Enligt våra egna undersökningar om drogvanor har berusningsdrickandet i gymnasiet minskat de senaste åren, även höstterminen 2009. En uppgiftslämnare svarar att de inte skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper på deras ort/i deras region.

Förändringar i missbruksmönstret

Två uppgiftslämnare i Norrköpings kommun svarar att det inte skett några förändringar i missbruksmönstret på orten/i regionen och två uppgiftslämnare vet ej om det skett några förändringar under det andra halvåret 2009.

Nya droger

Två nya droger har rapporterats från Norrköping under andra halvåret 2009. Mefedron är det ena och intagningssättet beskrivs vara oralt, användargruppen uppges vara ungdomar och observerade effekter av preparatet uppges vara "bensoliknande, det vill säga lugnande, dämpande effekter".

MDPV är den andra nya drogen och utseendet beskrivs som pulver, intagningssätt uppges vara injicering eller oralt med användargruppen amfetaminmissbrukare. Under observerade effekter uppges att drogen "uppfattas som mycket starkt och ger oönskade bieffekter som psykosliknande tillstånd."

Förändrat arbete med narkotika

Införandet av GOB grupper har reducerat antalet personal på narkotika- och spangrupper hos polisen.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Det finns oroande signaler om att narkotikan ökat i vissa ungdomsgrupper. Vi har sett en totalminskning gällande alkoholkonsumtion och narkotika bland unga i kommunen de senaste åren, däremot finns grupper av unga som missbrukar alltmer. Risken är att det sprids till andra grupper. Efter att spice varit vanligt förekommande i ungdomsgrupperna, har det ersatts av cannabis sedan det blev narkotikaklassat.

Stockholm

Anders Eriksson

Antal utskickade enkäter: 35

Antal besvarade enkäter: 27

Redogörelsen för Stockholms resultat avseende andra halvåret 2009 presenteras liksom tidigare med antalet uppgiftslämnare samt vad detta antal motsvarar i procent inom parentes. Syftet med detta är att ge en tydligare indikation om hur vanligt förekommande en viss uppfattning är bland de svarande samt för att öka jämförbarheten mellan rapporteringarna. Att klargöra resultaten på detta sätt lämpar sig i synnerhet för Stockholm som är en region med relativt många uppgiftslämnare i CRD.

Bortfallet för denna rapporteringsperiod har minskat jämfört med föregående rapport och svarsfrekvensen är nu 77 procent.

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Merparten av de tillfrågade i Stockholm upplever att användningen av olika preparat är oförändrad jämfört med föregående period. När det gäller kat, LSD, GHB, sniffning samt anabola steroider är det vanligast förekommande svaret att uppgiftslämnaren inte vet huruvida det har skett en ökning eller minskning i antalet användare.

Sex personer (22 procent av de svarande) anser att det regelbundna narkotikamissbruket har ökat och tre personer (11 procent) anser att såväl det tillfälliga som det tunga missbruket har ökat. En trend som har hållit i sig sedan nuvarande rapporteringssystem infördes, 2007/08, är att det tillfälliga narkotikamissbruket rapporteras öka, om än inte lika starkt för denna period som tidigare. Notabelt är även att nu, liksom i de föregående rapporteringarna, att användningen av cannabis och kokain uppges öka. Denna gång uppger sex personer (22 procent) ökning av dessa preparat.

Missbruk av alkohol och sömn-/lugnande medel uppges öka av tio (37 procent) respektive nio personer (33 procent). När det gäller alkohol så anger sju stycken (26 procent) att antalet ungdomar (<19 år) som regelbundet berusar sig har ökat.

En möjlig ny tendens kan vara att användningen av LSD ökar vilket fyra personer (15 procent) uppger. Detta kan möjligen kopplas till att ökning av användning av amfetamin på annat sätt än injicering har noterats av tre personer (11 procent). Noterbart är också att ecstasy uppges minska av sex personer (22 procent) en minskning som har setts även i föregående rapporter. Minskar gör också sniffning enligt fyra personer (15 procent) liksom injektion av heroin enligt fem personer (19 procent).

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

De flesta av uppgiftslämnarna uppger att det inte vet huruvida tillgången till olika preparat har ökat eller minskat. Den näst vanligaste uppfattningen är att tillgången är oförändrad.

Bara enstaka rapportörer uppger att tillgången på preparat minskat. Haschtillgången har ökat enligt sex personer (22 procent), fyra personer (15 procent) har sett ökning av marijuana. Tillgången på bensodiazepiner har ökat enligt sju personer (26 procent). Kokain- och amfetamtillgången har ökat enligt sex (22 procent) respektive tre uppgiftslämnare (11 procent).

Förändring av missbruket i vissa grupper

18 svarande (67 procent) rapporterar att det inte har skett några förändringar i narkotikamissbruket i några särskilda grupper, fem uppgiftslämnare (19 procent) vet inte om det skett någon förändring i narkotikamissbruket. Enstaka svarande anger att fler yngre personer missbrukar narkotika.

När det gäller bilder kring om det skett förändringar i alkoholmissbruk i olika grupper är svaren ”spretigare” men 11 svarande (41 procent) har sett någon form av förändring av alkoholmissbruket.

Förändring i missbruksmönstret

Enstaka rapportörer nämner att injektionsmissbruket minskat och oralt intag ökat.

Nya droger

En del av nedanstående preparat är inte nya i Stockholmsområdet, däremot är de nya i vissa lokala områden. Substanser som nämns här är mefedron och metamfetamin. Iractevil nämns även men uppgiften är osäker både vad gäller namnet och innehållet. Skulle möjligen kunna vara Iktorivil, ett bensodiazepinpreparat.

Utöver det som redovisas under rubriken ”Förändring i tillgången på olika droger” uppges av enstaka rapportörer ökad tillgång av illegalt subutex, Lyrica (pregabalin) samt ”internetdroger”. Det är osäkert vad som avses med termen ”internetdroger”.

Förändrat arbete med narkotika

Två uppgiftslämnare (7 procent) anger minskade resurser.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Enstaka svar påtalar berusningsdrickande bland ungdomar med muslimsk bakgrund.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Rapporteringen avseende höstterminen 2009 bekräftar några tendenser som noterats inom CRD Stockholm de senaste åren.

När det gäller användningen av narkotika så har det rapporterats en ökning av tillfälligt narkotikamissbruk, cannabis och kokain samt minskning av ecstasy och injektionsmissbruk.

Missbruk av alkohol, missbruk av sömnmedel/lugnande medel samt ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig visar en negativ utveckling.

Vad gäller tillgång på droger har cannabis, främst hasch, och kokain, bensodiazepiner samt svartsprit rapporterats öka, medan en minskning kan anas för heroin, framför allt vitt, och ecstasy.

Sundsvall

Filippa Myrbäck

Antal utskickade enkäter: 5

Antal besvarade enkäter: 4

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Fyra av fyra uppgiftslämnare rapporterar en ökning av antal personer som missbrukar sömnmedel/lugnande medel. Ett ökat missbruk av cannabis rapporteras av två uppgiftslämnare. En ökning av regelbundet narkotikamissbruk, tillfälligt narkotikamissbruk, sniffning, anabola steroider (AAS) och ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig rapporteras av en av fyra uppgiftslämnare. Dock rapporterar en uppgiftslämnare motsatsen, nämligen en minskning av ungdomar som regelbundet berusar sig. Injicering av heroin har minskat enligt en uppgiftslämnare.

Annars pekar rapporteringen i stort på oförändrad användning. Missbruket av GHB har inte förändrats enligt samtliga uppgiftslämnare under andra halvåret 2009. Tre av fyra rapporterar även att ingen förändring skett i användning av tungt-, regelbundet eller tillfälligt narkotikamissbruk, ecstasy och missbruk av alkohol.

Kat förekommer ej enligt en uppgiftslämnare och resterande tre rapporterar att de inte vet. Utöver förändring i antal personer som använder drogerna har en uppgiftslämnare från Sundsvall rapporterat ingen förändring av antalet personer som använder GBL och en annan uppgiftslämnare rapporterar en ökning i antal personer som använder spice under andra halvåret 2009.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

När det gäller tillgång till specifika droger rapporteras en ökning av en uppgiftslämnare av fyra för hasch, marijuana, brunt heroin och bensodiazepiner. Ingen uppgiftslämnare har angett att tillgången har minskat för någon av de aktuella drogerna som inrapporteras till CRD.

Tillgång på hasch, marijuana, vitt heroin, amfetamin, ecstasy, LSD, GHB, bensodiazepiner, anabola steroider och svartsprit är oförändrad enligt två av fyra uppgiftslämnare.

Om kat finns i Sundsvall är osäkert då en uppgiftslämnare uppger att drogen inte finns och resterande tre uppger att de inte vet. Uppgiftslämnarna har ingen kännedom om tillgången på kokain.

Enligt en uppgiftslämnare har tillgången på "Internetdroger" ökat och uppgiftslämnaren kommenterar detta med att det är en oändligt ökande tillgång eftersom de just distribueras via Internet.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Förändringar i narkotikamissbruket under andra halvåret 2009 för särskilda grupper har noterats av två uppgiftslämnare. För åldergruppen yngre tonåringar har missbruket av spice och att röka hasch ökat, enligt en uppgiftslämnare. Mer cannabisorökning bland ungdomar 15–18 år, rapporteras av en annan. Två uppgiftslämnare svarar att de inte skett några förändringar i narkotikamissbruket hos några särskilda grupper.

Förändringar i alkoholmissbruket för ungdomar som berusat sig på alkohol uppges ha minskat då antalet inkomna anmälningar har sjunkit. En trolig anledning är polisens arbete med Kronobergsmodellen. Två uppgiftslämnare svarar att de inte skett några förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper. En uppgiftslämnare vet inte.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare uppger en snabbare upptrappning bland yngre ungdomar till att använda "Internetdroger" vilket leder till en snabbt ökad toleransnivå hos ungdomarna och ökat beroende. Två uppgiftslämnare svarar att det inte skett några förändringar i missbruksmönstret i Sundsvall under det andra halvåret 2009 och en uppgiftslämnare vet inte.

Nya droger

Två nya droger har inrapporterats under andra halvåret 2009 i Sundsvall subutex och ”blomman för dagen”.

Vad gäller subutex uppges användargruppen vara ungdomar i lätt missbruk som försöker bli av med sina drogproblem. De vet inte hur de ska dosera och det har lett till två dödsfall på grund av överdosering eller blandat missbruk. Uppgiftslämnaren anger ej drogens utseende, intagningssätt eller observerade effekter.

Vad gäller ”blomman för dagen” uppges intagningssättet vara oralt. Vilken grupp som använder drogen vet inte uppgiftslämnaren men uppger ”i vårt fall var det en ungdom”. Under observerade effekter uppges att ”Frön av denna art har frön som innehåller den hallucinogena drogen LSA, lysergsyraamid. LSA är närbesläktad med den semisyntetiska drogen LSD, lysergsyradietylamid. Bieffekter som kan förekomma är illamående, upplevelse av tung kropp, så kallat ”bodyload”, kräkningar, diarréer. Drogen kan även framkalla missfall hos gravida”.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare rapporterar om att missbruksvården inklusive daglig sysselsättning/rehab är samlad på ett ställe.

En annan uppgiftslämnare uppger att två heltidstjänster är avsatta att jobba med missbruk hos ungdomar 13–18 år. Detta för att hindra placeringar eller för att snabbt kunna ta hem placerade ungdomar och jobba vidare på hemmaplan. Ett utökat samarbete mellan ungdomsgruppen samt vuxengruppen förekommer även, uppger samma uppgiftslämnare.

Två uppgiftslämnare svarar att det inte skett några förändringar i arbetet med narkotika under andra halvåret 2009 på deras arbetsplatser.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Det är vanligt med missbruk av subutex och metadon, enligt en uppgiftslämnare.

En annan uppgiftslämnare rapporterar att drogmissbruket sjunkit i åldrarna. Denna person kommenterar att yngre ungdomar experimenterar med droger istället för alkohol och att man märker att förhållningssättet är att legalisera droger och att de inte har förståelse för skillnaden mellan alkohol och droger.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Bilden av missbruk och tillgång på alkohol och droger i Sundsvall är otydlig. Uppgiftslämnarnas svar visar varken på någon tydlig trend eller presenterar någon enhetlig bild av hur det ser ut. Dock pekar det på att narkotikamissbruket går ner i åldrarna och ökar bland ungdomar. Den förändring som är tydligast är att alla uppgiftslämnare rapporterar en ökning av antal personer som missbrukar sömnmedel/lugnande medel.

Tyvärr saknas polisens underlag i rapporten.

Umeå

Lennart Andersson

Antal utskickade enkäter: 11

Antal besvarade enkäter: 9

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

De flesta uppger att det inte skett några större förändringar från föregående enkätsvar. När det gäller tungt narkotikamissbruk, regelbundet missbruk samt det tillfälliga narkotikamissbruket ser majoriteten av de svarande ingen förändring från föregående år. De områden som beskrivs öka är cannabis av fem uppgiftslämnare, samt bensodiazepiner av fyra uppgiftslämnare.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

De flesta uppger ingen förändring på tillgången på olika preparat. Minskad tillgång ses främst inom heroinet och ökad tillgång bland cannabis och bensodiazepiner.

Två uppgiftslämnare nämner att tillgång på preparat som finns tillgängliga på nätet och ej är narkotikaklassade fortsätter att öka under andra halvåret 2009. De droger som beskrivs en ökad tillgång till inom öppna svaren är Lyrica, mefedron, metedron, MDPV, DXM, kratom samt 4-HO-MET.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Fem uppgiftslämnare uppger att det inte skett några förändringar i narkotikamissbruket i några särskilda grupper. Den ökning som beskrivs är bland unga, kvinnor och bland de som köper droger på Internet.

Förändringar i missbruksmönstret

Tre uppgiftslämnare uppger att blandmissbruket fortsätter att öka.

Nya droger

De nya droger som beskrivs är metedron, MDPV, medazepam och mefedron.

Vad gäller metedron uppges utseendet vara pulver och intagningssättet injicering. Användargruppen uppges vara unga personer som vill vara negativa på urinproven. Uppgiftslämnaren har hört om svampliknande symptom i tunga.

Vad gäller MDPV uppges användargruppen vara både etablerade missbrukare och nya. Uppgiftslämnaren uppger ej utseende, intagningssätt och observerade effekter av preparatet.

Vad gäller medazepam uppges utseendet vara flytande. Användargruppen uppges vara både etablerade missbrukare och nya. Uppgiftslämnaren uppger ej intagningssätt och observerade effekter av preparatet.

Vad gäller mefedron uppges användargruppen vara 18–40 år. Uppgifterna uppges vara andrahandsuppgifter vilket innebär att uppgiftslämnaren inte kan besvara utseende, intagningssätt eller observerade effekter av preparatet.

Förändrat arbete med narkotika

De kommentarer som beskrivs inom förändrat arbetssätt handlar både om resursförstärkning samt resursminskningar. En uppgiftslämnare beskriver att grupper har tillsatts för förebyggande arbete. Tre uppgiftslämnare beskriver dock att resurserna minskat. En uppgiftslämnare beskriver att detta betyder färre institutionsplaceringar och att de som kommer till öppenvården är allt mer trasiga och ofta i behov av avgiftning vilken inte alls fungerar. En uppgiftslämnare beskriver att de har under hela 2009 haft mycket begränsat med resurser som har kunnat jobba mot narkotika ostört. De enheter som har detta som sin arbetsuppgift har varit upplåst med andra arbetsuppgifter.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

En uppgiftslämnare beskriver att haschrökningen är fortsatt utbredd, utåt sett välfungerande ungdomar röker på.

Flera uppgiftslämnare beskriver en ökning av köp av droger på internet. En uppgiftslämnare beskriver att ”såväl missbrukare som nyfikna ungdomar har upptäckt att det går att beställa ännu ej narkotikaklassade preparat via Internet. Detta ökar och är oroväckande”. Exempel på sådana sidor är: greatlife.nu, prylshopen.se, pulvermannen.net, rc-express.info, organicrc.com.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Haschrökningen inom Umeå kommun är fortfarande hög. Det är den absolut vanligaste drogen bland ungdomar i Umeå. Detta i kombination med en drogliberal attityd bland många ungdomar är självklart oroande. Glädjande är att ingen uppgiftslämnare ser någon ökning bland det tunga och det regelbundna missbruket.

Uppsala

Monica Söderbaum

Antal utskickade enkäter: 9

Antal besvarade enkäter: 8

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Fyra uppgiftslämnare har svarat att de märkt en ökning av GHB samt missbruk av sömnmedel/lugnande medel. Fyra uppgiftslämnare har även svarat att de märkt en ökning av tillfälligt narkotikamissbruk, det vill säga använt narkotika någon/några gånger. Tre uppgiftslämnare anger att regelbundet narkotikamissbruk har ökat samt ökning av preparatet cannabis. Tre uppgiftslämnare har även märkt en ökning av ungdomar över 19 år som berusar sig. En uppgiftslämnare har uppgett en minskning av sniffning samt injicering av amfetamin. I övrigt inga förändringar senaste halvåret.

Utöver detta har en uppgiftslämnare rapporterat en ökning av antalet personer som använder mephedrone och metedrone. En annan uppgiftslämnare rapporterar om en ökning av antalet personer som använder MDPV under andra halvåret 2009.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Majoriteten uppgiftslämnare uppger inga förändringar avseende tillgången på olika preparat förutom tre uppgiftslämnare som märkt en ökning av marijuana, amfetamin, GHB samt bensodiazepiner. Förutom dessa förändringar i tillgång på olika preparat uppger en uppgiftslämnare att tillgången på "legal förskrivning av bensodiazepiner" har ökat. Många uppgiftslämnare svarar "vet ej" på förändringar i tillgång på brunt heroin och kat.

Förändring av missbruket i vissa grupper

En uppgiftslämnare uppger att alkoholanvändningen hos flickor under 20 år har ökat. Ingen uppgiftslämnare uppger att det skett förändringar i narkotikamissbruket i en eller flera grupper.

Förändringar i missbruksmönstret

Vad gäller missbruk av narkotika har påfallande unga provat att röka cannabis samt även 15–19 åringar som uppmärksammas tidigare nu. Fler flickor inrapporteras jämfört med tidigare. Fler ungdomar från de så kallade socialgrupperna 1 och 2 samt vissa etniska grupper. Kokain förekommer numera även i förortsmiljöer hos ungdomar med etnisk härkomst. Fyra uppgiftslämnare har inte märkt någon förändring av narkotikamissbruket i särskilda grupper.

Vad gäller missbruksmönstret för alkohol noteras fler ungdomar och fler unga kvinnor (LOB anmälningar) under andra halvåret 2009. Fyra uppgiftslämnare uppger att de ej märkt några förändringar och tre uppgiftslämnare "vet ej" om missbruket av alkohol förändrats inom vissa grupper.

Nya droger

Mephedrone och metedrone uppges som nya droger under andra halvåret 2009. Preparaten intas oralt av ungdomar. Observerade effekter av drogerna uppges vara perifer kyla och domnad.

Förändrat arbete med narkotika

För tillfället minskade resurser fram till hösten 2010, cirka 25 procents mindre bemanning i det riktade gatulangningsarbetet till förmån för förstärkning av närpolisorganisationen.

Föräldraföreningen mot narkotika har märkt en kraftig ökning av anhöriga som sökt hjälp hos dem.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Många vittnar om en ökning av cannabisanvändandet vilket också senaste folkhälsoundersökningen visade där eleverna själva svarade på erfarenheter av bland annat alkohol och narkotika. Inställningen

till cannabis och narkotika verkar blivit något liberalare vilket lett till att Uppsala satsar mer på information om droger till skolpersonal. En ansökan kommer att göras till Statens folkhälsoinstitut om att delta i framtagandet av ett opinionsbildande material riktat till ungdomar på gymnasiet om cannabis.

Västerås

Lena Nyman

Antal utskickade enkäter: 6

Antal besvarade enkäter: 6

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Av Västerås 6 uppgiftslämnare har 4 rapporterat en ökning av det regelbundna narkotikamissbruket samt även en ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket. Tre av de sex rapportörerna påtalar även en ökning av alkoholmissbruket och sömnmedel, lugnande medel.

Fyra rapportörer från Västerås rapporterar en ökning av antalet personer i åldern 18 år och äldre som använder MDPV under andra halvåret 2009. En rapportör ser en ökning av butylon och en annan av spice. I övrigt ses ökning av användandet av kokain, ecstasy, LSD och GHB.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Uppgiftslämnarna rapporterar en ökning på tillgång på preparaten hasch, marijuana, amfetamin, koka-in, ecstasy, LSD, GHB, bensodiazepiner och svartsprit. Utöver dessa förändringar påtalar en uppgiftslämnare en ökning av "nättdroger".

Ingen av rapportörerna ser någon minskning av något av preparaten, ej heller svartsprit.

Förändring av missbruket i vissa grupper

I vissa åldersgrupper och i vissa sociala grupper ses ökning. En ökning av samtal från oroade föräldrar gällande Internetdroger. Uppgiftslämnaren upplever att det är unga människor med ordnade förhållanden som har börjat med vanliga dataspel och förstärkt upplevelsen med mycket läsk och senare Red Bull produkter, och efter en tid sökt sig vidare till "marknaden legala droger".

Fler yngre söker sig till landstingets beroendeenhet för att få hjälp att komma tillrätta med sitt narkotikaanvändande och även fler yngre som vill få hjälp att komma tillrätta med sitt alkoholberoende.

Förändringar i missbruksmönstret

På grund möjligheter till val av administrationssätt vad gäller droger har injektionsmissbruket minskat. Uppgiftslämnare ser en ökning av metaamfetamin och Internetdroger vilket bidrar till en ökning av att röka droger. Dock ses även en ökning av injektion av amfetamin.

Ytterligare en förändring uppgiftslämnare påtalat är ökad användning av kombinationen alkohol och tabletter samt kombinationer av nättdroger och traditionella droger.

Nya droger

Uppgiftslämnarna uppger att droger som spice och övriga nättdroger röks av idag redan etablerade missbrukare. MDPV som injiceras används av användargruppen ungdomar. Ungdomar använder även nättdroger som mefedron och metedron.

Förändrat arbete med narkotika

Uppgiftslämnare uppger att man i Västerås har fortsatt fokus på ungdomar i syfte att tidigt upptäcka, vidta snabba åtgärder och att kunna erbjuda adekvata behandlingsmetoder i förhållande till person och problembild.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Dödligheten bland amfetaminmissbrukare kommer att öka på grund av nättdroger anser en uppgiftslämnare.

En skillnad som vi ser är svårigheterna för domstolen att veta hur juridiken skall tillämpas med nät-droger som inte är narkotikaklassade menar en annan uppgiftslämnare.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Vi behöver vara mer uppmärksamma på eventuella nya missbruksgrupper som kan komma att dyka upp i samhället och redan har dykt upp utifrån den legala droghandeln på nätet. En tendens som kan skönjas är att grupper av människor som inte använt ”narkotiska” preparat väljer att prova detta utifrån lättillgängligheten på nätet samt att det faktiskt är lagliga droger. Stor risk är att dagens samhälle utvecklar en mer liberal syn på droger och droganvändandet än den vi har idag.

Örebro

Ingela Widner

Antal utskickade enkäter: 6

Antal besvarade enkäter: 5

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Två uppgiftslämnare har rapporterat en ökning av regelbundet narkotikamissbruk och av tillfälligt narkotikamissbruk.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Två uppgiftslämnare uppger en ökning av bensodiazepiner. En uppgiftslämnare rapporterar en ökning av tillgång på narkotika. En annan respondent uppmärksammar att tillgången på syntetiska opiater, främst subutex, oxycontin och tramadol har ökat.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Angående narkotika uppger en uppgiftslämnare att det finns förändringar inom vissa grupper. Man träffar på fler personer med god ekonomi och arbete.

En annan uppgiftslämnare rapporterar in flera observationer t ex att unga cannabissmissbrukare har börjat med syntetiska opiater i mycket större utsträckning än tidigare samt en kraftig ökning bland unga andragenerations invandrare med användning av syntetiska opiater. Samma uppgiftslämnare påtalar också att det förekommer ett mer omfattande blandmissbruk bland amfetaminister.

Angående alkohol så uppger en uppgiftslämnare att de möter fler unga flickor. En annan uppgiftslämnare uppger att de möter fler män i åldern 30–50 år.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare uppger mer blandmissbruk och fler användare av opiater. Subutexprogrammet har nu blivit ett ”mål” för unga blandmissbrukare som tidigare hållit sig borta från opiater.

Nya droger

En uppgiftslämnare uppger MDPV som ”ny drog”. Utseendet på preparatet uppges vara i pulverform. Preparatet blandas med vätska. Användargruppen är studenter. Observerade effekter uppges vara ”pigghet”. Samma uppgiftslämnare beskriver också Hawaiian baby woodrose som ”ny drog”. Utseendet på preparatet uppges ej. Intagningssätt är troligtvis rökning enligt uppgiftslämnaren. Användargruppen uppges vara cannabissökare. Under observerade effekter uppges ”påminner om en blandning av LSD och amfetamin.”

En annan uppgiftslämnare uppger också MDPV som ”ny drog” men skiljer sig vad beträffar intagningssätt och målgrupp. Utseende uppges vara som en mephedrone-variant, vitt pulver och luktar räka. Intagningssättet uppges vara oralt, sniffas, injiceras. Användargrupper uppges vara Internetköpare, ungdomar och ”ravefolk”. Observerade effekter uppges vara centralstimulerande, hallucinogent, paranoia.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare uppger att de under perioden har upplevt personalnedskärningar. En annan uppgiftslämnare har fram till och med årsskiftet ägnat all arbetstid åt utredningar vilket försvårat inrapporteringen av aktuella observationer.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnare

Beroendecentrum för ungdomar 16–25 år rapporterar för Örebro läns landstings och gäller därmed inte bara Örebro kommun utan hela länet.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

En reflektion är att det går en skiljelinje mellan uppgiftslämnare vad beträffar inrapportering av ökning. Två av uppgiftslämnarna rapporterar sällan eller aldrig någon ökning alltmedan de tre andra rapportörerna ofta rapporterar in ökning.

Sammanställning av samtliga 15 kommuner

Johanna Mietala

Antal enkäter: 152

Antal besvarade enkäter: 129

I detta kapitel redogörs för en sammanställning av materialet som kommit in från samtliga 15 kommuner i CRD uppdelat på samma teman som tas upp i kommunernas lokala rapporter.

Några resultat lyfts fram per tema och relateras till de kommuner som resultaten kommer ifrån i de fall kommunernas resultat skiljer sig åt. Detta för att undvika att en regional begränsad förändring antingen döljs i sammanställningen eller får stort genomslag och blir gällande för de 15 kommunerna. Syftet med detta geografiska förtydligande är att göra rapporten mer användbar i lokala sammanhang och vid jämförelser mellan grannkommuner eller på annat sätt anknytande områden.

Observera att sammanställningen under de två första avsnitten vad gäller användning och tillgång inte mäter omfattningen eller nivån på missbruket utan är en subjektiv bedömning om hur drogsituationen förändrats på orten av CRDs 129 uppgiftslämnare under det andra halvåret 2009.

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Nedan i tabell 1 redovisas en sammanställning av samtliga bedömningar från uppgiftslämnarna av förändringar i användningen av olika substanser. Tabellen utgår från antal uppgiftslämnare som gör en bedömning om det skett en ökning, minskning eller ingen förändring av en viss drog på orten under andra halvåret 2009 jämfört med första halvåret 2009.

Tabell 1. Uppgiftslämnarnas bedömning av förändring i antal personer som använder olika typer av droger i de 15 största kommunerna, perioden juli–december 2009.

	Före- kommer ej	Ökning	Ingen förändring	Minskning	Vet ej	Ej svar
Tungt narkotikamissbruk ^{a)}	1	14	96	2	16	–
Regelbundet narkotika- missbruk ^{b)}	–	34	86	1	8	–
Tillfälligt narkotika- missbruk ^{c)}	–	35	73	3	18	–
Cannabis	–	49	70	3	7	–
Injicerar amfetamin	3	6	81	15	24	–
Amfetamin på annat sätt	–	14	89	3	23	–
Injicerar heroin	5	11	78	9	26	–
Röker heroin	2	8	70	5	44	–
Kokain	1	25	69	–	34	–
Ecstasy	4	7	65	15	38	–
Kat	14	6	32	3	74	–
LSD	6	9	47	4	63	–
GHB	8	8	46	9	58	–
Sniffning	3	6	40	12	68	–
Missbruk av sömnmedel/ lugnande medel	–	43	66	2	18	–
Anabola steroider (AAS)	4	12	54	2	57	–
Missbruk av alkohol	–	31	80	2	16	–
Ungdomar (<19 år) som regelbundet berusar sig	–	30	56	3	40	–

a) Tungt narkotikamissbruk = allt missbruk av narkotika där injektion förekommit, samt allt övrigt dagligt eller så gott som dagligt missbruk av narkotika.

b) Regelbundet narkotikamissbruk = använt narkotika någon/några gånger per månad – någon/några gånger per vecka och där intagningsättet är annat än injektion.

c) Tillfälligt narkotikamissbruk = använt narkotika någon/några gånger.

Antalet uppgiftslämnare som svarar att det inte skett någon förändring i användningen av olika typer av droger är störst i samtliga typer av droganvändningsområden som tas med i CRD förutom vad gäller antalet personer som använder kat, LSD, GHB och sniffning. I dessa fall vet inte den största andelen, kring hälften av CRDs uppgiftslämnare, om det skett några förändringar i antalet personer som använder preparaten på orten. Den ovanligast förekommande drogen av de som frågas efter i CRD är även kat. 14 uppgiftslämnare (11 procent) uppger att kat inte förekommer på deras ort.

En övervägande del uppgiftslämnarna, 96 uppgiftslämnare (74 procent), uppger att ingen förändring skett i antalet personer med tyngre missbruk, det vill säga missbruk av narkotika där injektion förekommer eller allt övrigt dagligt missbruk av narkotika. Detta resultat gäller för samtliga kommuner.

Vad gäller regelbundet narkotikamissbruk, det vill säga användning av narkotika några gånger i månaden eller i veckan med annat intagningssätt än injektion, anser flest uppgiftslämnare, 86 uppgiftslämnare (67 procent), inte någon förändring på sin ort under andra halvåret 2009. Emellertid uppger 34 uppgiftslämnare (26 procent) att en ökning skett, vilket är förhållandevis högt gentemot antalet personer som uppger en ökning av det tunga missbruket. Det är dock endast i Västerås och Gävle som fler uppgiftslämnare svarar att det regelbundna narkotikamissbruket har ökat än att ingen förändring skett under andra halvåret 2009.

Även vad gäller antalet personer med tillfälligt narkotikamissbruk, det vill säga de som någon gång eller några gånger använt narkotika, har de flesta uppgiftslämnare uppgett ”ingen förändring” samtidigt som 35 uppgiftslämnare svarat att en ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket skett under andra halvåret 2009. Endast i Gävle, Uppsala och Västerås kommun uppger fler uppgiftslämnare att det tillfälliga narkotikamissbruket ökat än att ingen förändring skett alls.

49 uppgiftslämnare (38 procent) uppger en *ökning* av antalet personer som använder cannabis och 43 uppgiftslämnare (33 procent) rapporterar om en ökning i antalet personer som missbrukar sömnmedel/lugnande medel. Vid jämförelse med de övriga drogerna som inkluderas i CRD ser läsaren att det är förhållandevis högt antal uppgiftslämnare som gjort denna bedömning. Vad gäller den kommunala fördelningen av detta resultat är det i Gävle, Göteborg, Helsingborg, Jönköping, Lund, Umeå och Västerås som fler uppgiftslämnare angett att cannabisanvändningen ökat än uppgiftslämnare som anger att ingen förändring skett. I resterande kommuner uppger flest eller lika många uppgiftslämnare att ingen förändring skett under andra halvåret 2009. Endast i Gävle, Sundsvall och Umeå är det flest uppgiftslämnare som svarat att antalet personer som missbrukar sömn- eller lugnande medel har ökat och i resterande kommuner har fler eller lika många uppgiftslämnare uppgett att det inte skett någon förändring.

Antalet uppgiftslämnare som uppger en *minskning* av preparat är flest vad gäller antalet personer som injicerar amfetamin och använder ecstasy. I Lund har flest uppgiftslämnare angett att injicering av amfetamin minskat medan i resten av kommunerna endast enstaka eller ingen uppgiftslämnare angett detta. Det totala antalet uppgiftslämnare som angett att det inte skett någon förändring är för injicerandet av amfetamin hela 81 stycken, det vill säga 63 procent av uppgiftslämnarna. 15 uppgiftslämnare uppger att missbruk av ecstasy minskat varav sex i Stockholm och tre i Göteborg och enstaka uppgiftslämnare i sex ytterligare kommuner. Observera även här att antalet uppgiftslämnare som bedömer att ingen förändring skett är totalt 65 stycken, det vill säga 50 procent av uppgiftslämnarna.

Uppgiftslämnarna ges även en möjlighet att ange förändringar i användning för andra preparat än de som finns som färdiga svarsalternativ i CRD-formuläret. För andra halvåret 2009 uppger uppgiftslämnare bland annat att det skett en ökning av antalet personer som använder mefedron, metedron och MDPV liksom spice.

Tabell 2. Uppgiftslämnarnas bedömning av förändring i tillgång på olika droger i de 15 största kommunerna, perioden juli–december 2009.

	Före- kommer ej	Ökning	Ingen förändring	Minskning	Vet ej	Ej svar
Hasch	1	30	70	–	28	–
Marijuana	2	24	58	–	45	–
Vitt heroin	4	2	46	5	72	–
Brunt heroin	2	7	47	4	69	–
Amfetamin	–	14	65	5	45	–
Kokain	1	23	43	1	61	–
Ecstasy	4	6	41	5	73	–
Kat	10	5	19	–	95	–
LSD	3	10	30	5	81	–
GHB	6	4	34	7	78	–
Bensodiazepiner	–	34	49	2	44	–
Anabola steroider	–	7	38	3	81	–
Svartsprit	–	10	56	4	59	–

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

I tabell 2 redovisas en sammanställning av samtliga bedömningar från uppgiftslämnarna av förändringar i tillgången på olika substanser.

Till skillnad från förändringen i användningen av droger är det vanligast att uppgiftslämnaren inte vet om det skett någon förändring i tillgången på droger på orten under andra halvåret 2009 förutom för tillgången på hasch, marijuana, amfetamin och bensodiazepiner, i vilka fall det är vanligast att uppgiftslämnare anger att ingen förändring skett.

Vad gäller *ökning* i tillgång kan uppmärksammas att 34 uppgiftslämnare (26 procent) uppger att bensodiazepiner har ökat samt att 30 uppgiftslämnare (23 procent) uppger att hasch har ökat i tillgång på orten under andra halvåret 2009. Uppmärksammas bör dock att fler eller lika många uppgiftslämnare uppger att det inte skett någon förändring i tillgången på bensodiazepiner än de som uppger att det skett en ökning för respektive preparat i samtliga kommuner förutom Jönköping och Västerås. För tillgången på hasch gäller detsamma för alla kommuner utan undantag.

Av alla preparat är det liksom med förändring i användningen av droger, att det är flest uppgiftslämnare som svarat att kat inte förekommer på orten. Detta resultat uppger enstaka uppgiftslämnare från Göteborg, Helsingborg, Malmö, Stockholm, Sundsvall och Umeå. Det är även kat som har det största antalet uppgiftslämnare som ej vet om det skett några förändringar lokalt i tillgången för andra halvåret 2009 av alla preparat som frågas efter i CRD, nämligen 95 uppgiftslämnare (74 procent).

Bedömningen av minskning i tillgång är marginellt flest för GHB vilket är resultatet av enstaka bedömningar från Borås, Göteborg, Helsingborg, Malmö, Umeå och Örebro. Men för GHB är även de uppgiftslämnare som ej vet om det skett någon förändring lika många eller fler för samtliga kommuner.

Uppgiftslämnarna ges även en möjlighet att själva ange preparat som de bedömer att det skett en förändring i tillgången på. Under andra halvåret 2009 är det bland annat 10 personer som uppger en ökning i tillgång på sådana droger som beställs via internet och som i vissa fall uppges vara ej narkotikaklassade.

Förändring av narkotika- och alkoholmissbruket i vissa grupper

41 uppgiftslämnare svarar att det har skett någon slags förändring av narkotikamissbruket i vissa grupper samtidigt som hälften uppgiftslämnare svarar motsatsen, att det inte skett några förändringar under andra halvåret 2009. Resterande femtedel av uppgiftslämnarna vet inte om det skett någon förändring.

En fjärdedel av uppgiftslämnarna som uppger att någon slags förändring skett uppger mer specifikt att rökning av cannabis bland ungdomar har ökat. Med ungdomar menas unga i åldern 13–20 år i de fall som uppgiftslämnaren definierat detta.

Även vad gäller för alkoholmissbruket inom vissa grupper uppger hälften av uppgiftslämnarna att ingen förändring skett och endast en fjärdedel, 33 uppgiftslämnare, svarar att det skett en förändring i alkoholmissbruket och lika många svarar att de inte vet om det skett någon förändring.

En tredjedel av de uppgiftslämnare som uppger att alkoholmissbruket förändrats inom vissa grupper bedömer att det ökat bland ungdomar och unga vuxna mellan 12–30 år. Men det förekommer även enstaka kommentarer om att det antagligen inte är fler ungdomar under andra halvåret 2009 än föregående halvår som hamnar i ett alkoholmissbruk och att anmälningar på unga som berusat sig på alkohol minskat.

Lika många uppgiftslämnare bedömer att andelen kvinnor med alkoholmissbruk har ökat och sju uppgiftslämnare uppger att det är just i gruppen unga kvinnor som alkoholmissbruket ökat.

Förändringar i missbruksmönstret

28 uppgiftslämnare uppger att det skett förändringar i missbruksmönstret, det vill säga i intagningssätt och kombination av droger. Betydligt fler uppgiftslämnare uppger att det inte skett någon förändring i missbruksmönstret och en femtedel vet ej om det skett någon förändring.

18 av dessa uppgiftslämnare uppger att en ökning av blandmissbruk skett under andra halvåret 2009. Bland annat vad gäller blandmissbruk av alkohol eller amfetamin med andra typer av droger.

Förändrat arbete med narkotika

35 uppgiftslämnare uppger att narkotikaarbetet har förändrats och av dem har det flesta angett nedskärningar och minskade resurser som försvårar att endast ägna sig åt arbete rörande narkotikaproblematik.

Nya droger

De preparat som flest uppgiftslämnare uppger är nya på orten är mefedron, metedron och MDPV. Mefedron och metedron rapporteras från åtta uppgiftslämnare vardera och MDPV från sju stycken. Det är även flest uppgiftslämnare som uppger själva som fritext att metedron och mefedron har ökat i användningen under andra halvåret 2009 som nämnts under tidigare avsnitt i detta kapitel.

Helt nya preparat i CRD som inrapporterats från de 15 största kommunerna i Sverige är amfepramon, blomman för dagen, genie, medazepam och thai sticks.

Nedan följer en lista över samtliga droger som rapporterats som nya till CRD från Sveriges 15 största kommuner under andra halvåret 2009. Samtliga nya droger inklusive de som rapporterats från länspolismyndigheterna beskrivs kort i kapitlet Nya droger.

Nyrapporterade preparat från Sveriges 15 största kommuner:

Borås:	Metedron, Spice
Gävle:	Dragonfly, Subutex
Göteborg:	Mefedron, Ritalin, Skunk, Thai sticks
Helsingborg:	Mefedron
Jönköping:	Amfepramone, Genie, MDPV, Metedron
Linköping:	Butylon, Metedron
Lund:	–
Malmö:	Fentanyl, Spice
Norrköping:	MDPV, Mefedron
Stockholm:	Mefedron, Metamfetamin
Sundsvall:	Blomman för dagen, Subutex
Umeå:	MDPV, Medazepam, Mefedron, Metedron
Uppsala:	Mefedron, Metedron
Västerås:	MDPV, Mefedron, Metedron, Spice
Örebro:	MDPV, Hawaiian baby woodrose

Länspolismyndigheterna

Som tidigare nämnts svarar länspoliserna endast på frågor om nya droger och narkotikapriser. Narkotikapriser redovisas årsvis i en separat rapport "Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009". Samtliga av Sveriges 21 länspolismyndigheter besvarar enkäten.

Flefedron, 4-HO-MET och Metylon är preparat som inte rapporterats in till CRD tidigare och beskrivs kort i avsnittet Nya droger. Uppställt nedan är de nya droger som rapporterats från länspolismyndigheterna.

Nyrapporterade preparat från Sveriges länspolismyndigheter

Dalarnas län:	Mefedron
Norrbottnens län:	MDPV (monkey dust)
Stockholms län:	Flephedrone
Västerbottens län:	4-HO-MET
Västernorrlands län:	MDPV
Örebro län:	MDPV, Metedrone
Östergötlands län:	Methylone

Från övriga länspolismyndigheter har inga nya droger rapporterats in till CRD.

Nya droger

I detta kapitel redogörs för samtliga droger som i rapporten beskrivs som nya eller ovanligt förekommande för det andra halvåret 2009. Kapitlet är indelat i ett avsnitt för droger som är helt nya i CANs rapporteringssystem samt ett avsnitt för nya droger inom enskilda kommuner eller län som dock förekommit tidigare i CRD i andra kommuner/län.

Samtliga nya droger kommer från Sveriges 15 största kommuner och/eller från de 21 länspolismyndigheterna. När det föreligger oklarheter kring ett preparat har hjälp tagits av NADiS (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien). NADiS är en samarbetsgrupp som tillkommit på initiativ av Statens folkhälsoinstitut och har deltagare från bland annat Rikskriminalpolisen, Tullverket, Giftinformationscentralen, Sahlgrenska sjukhuset, Dopinglaboratoriet, Statens Kriminaltekniska Laboratorium, Rättsmedicinalverket, Läkemedelsverket, Statens folkhälsoinstitut och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Frågan om nya droger infördes i CRD våren 2000 och för alla nya preparat som inrapporteras kontrolleras om de tidigare förekommit i rapporteringssystemet. Under andra halvåret 2009 förekommer amfepramon, blomman för dagen, flefedron, Genie, metylon, Medazepam, Thai sticks och 4-HO-MET som helt nya preparat i rapporteringssystemet varav flefedron och 4-HO-MET ej är klassade som narkotika eller hälsofarlig vara vid tryckningen av denna rapport. Beskrivningarna av de nya drogerna varierar i omfattning beroende på hur mycket information som finns att tillgå. På grund av likheter mellan preparaten beskrivs blomman för dagen i samband med "Hawaiian baby Woodrose" och Genie i samband med Spice.

Nya preparat

Amfepramon

Amfepramon även benämnt dietylpropion är ett centralstimulerande medel och narkotikaklassat preparat. Preparatet utvecklades för att ersätta amfetamin på marknaden för bantningspreparat. Till biverkningar hör bland annat nedsatt aptit, ökad andnings- och hjärtverksamhet och förhöjt blodtryck.

Amfepramon uppges för första gången i CRD under andra halvåret 2009 från en uppgiftslämnare i Jönköpings kommun. Användargruppen beskrivs av denna uppgiftslämnare vara personer som är "socialt etablerade" och i 20-årsåldern.

Flefedron

Flephedrone (4-fluorometcathinone) med den svenska benämningen flefedron är en psykoaktiv drog som det finns lite information om i dagsläget på grund av dess korta historik. Preparatet räknas till gruppen "designade droger", eller RC som i "Research Chemicals", eftersom den kemiska uppsättningen av en narkotikaklassad drog förändras något för att inte längre gälla under lagar som förbjuder dess innehav och försäljning med mera. Preparatet metedron med liknande egenskaper som mefedron kunde på samma sätt fortsätta säljas legalt när mefedron narkotikaklassats.

Flefedron rapporterades som nytt från polismyndigheten i Stockholms län. Användargruppen uppges vara ungdomar med de observerade effekterna hetsat/forcerat agerande. Vid tryckningen av denna rapport är flefedron inte narkotikaklassat.

Medazepam

Medazepam är ett narkotikaklassat preparat som hör till gruppen bensodiazepiner. Preparatet har ångstdämpande och lugnande effekter och patenterades 1963. Effekterna av bensodiazepiner är långsamma reflexer, yrsel, darrningar och vid höga doser kan det även förorsaka medvetslöshet och andningsförlamning. Bensodiazepiner innefattar ett flertal andra läkemedel, bland de mest kända varunamnen på dessa läkemedel kan nämnas Rohypnol och Stesolid.

Medazepam rapporterades från en uppgiftslämnare i Umeå kommun som nytt preparat för andra halvåret 2009. Användargruppen anges vara både etablerade och nya missbrukare. Nya preparat som hör till gruppen bensodiazepiner har dykt upp i CRD tidigare bland annat vid flera tillfällen i och med läkemedlet Fenazepam och Ictorivil. Tillgången på illegala bensodiazepiner uppges även ha ökat av flera uppgiftslämnare.

Metylon

Metylon (3,4-metylendioximetkatinon, bk-MDMA) även känt som MDMCAT är en variant av metkatinon klassat som hälsofarlig vara i Sverige (se bilaga 1). Effekterna liknar de av ecstasyvarianten MDMA, det vill säga bland annat euforiskt beteende och förstärkt empatikänsla samt hallucinationer och psykosor vid höga doser. Produkten har sålts i plasttuber som "luftfräschare" med vaniljdof.

Metylon rapporterades första gången in som nytt narkotiskt preparat till CRD under andra halvåret 2009 från polismyndigheten i Östergötlands län.

Thai sticks

Thai sticks är benämningen på en cannabisform från Thailand i vilken torkade växtdelar av marijuana binds samman med stjälkar till en handrullad cigarr som sedan röks. Thai sticks i denna form har förekommit i USA från sent 60-tal till sent 70-tal och är populärkulturellt omnämnd i återberättelser från denna period. Med modern terminologi kan även Thai sticks vara benämningen på samma cannabisform med den skillnaden att den cigarrliknande drogen sedan doppas i cannabisextrakt.

Thai sticks rapporterades för första gången i CRD från en av Göteborgs uppgiftslämnare under andra halvåret 2009, uppgiftslämnarens beskrivning av beredningen inkluderar däremot även andra ämnen. Drogen uppges av uppgiftslämnaren vara "cigaretter blandade med olika preparat såsom THC och bensodiazepiner, doppade i opium".

4-HO-MET

4-HO-MET (4-hydroxi-N-metyl-N-etyltryptamin) är ett syntetiskt ämne som ingår i den kemiska gruppen av droger tryptaminer och har en hallucinerande effekt. En del tryptaminer är redan klassade som narkotika eller hälsofarlig vara och har ofta effekterna agitation, hyperaktivitet samt synhallucinationer. Vid tryckningen av denna rapport är 4-HO-MET däremot inte klassat och det finns väldigt lite information att tillgå om preparatet.

Preparatet rapporterades som ny drog från länspolismyndigheten i Västerbottens län och har ej tidigare förekommit i CRD. Preparatet uppges användas av flera personer eftersom det ej är narkotikaklassat. Observerade negativa effekter av preparatet har inrapporterats vara illamående och hjärtklappning.

Nya preparat i enskilda kommuner

Bromo-dragonfly

Bromo-dragonfly är en syntetisk fenetylamin som liknar DOB, LSD och amfetamin och förekommer i många former; pulver, tabletter, blotters (papperslapp som läggs på tungan) och vätska. Bromo-dragonfly är ett narkotikaklassat preparat sedan 31 januari 2008. Substansen syntetiserades för första gången mot slutet av 1990-talet. Det första kända beslaget i Sverige och Europa gjordes i september

2006. Rapporter om intoxikationer finns från såväl hälso- och sjukvården som Giftinformationscentralen. Under 2007 påträffades substansen i kroppsvätskor vid dödsfall i både Sverige och Norge.

Den intas vanligtvis oralt men även snortning förekommer. Effekten brukar tidigast uppträda efter en halvtimme, maximal effekt uppnås efter 6–12 timmar och sitter i upp till ett dygn. Effekten kan därefter kvarstå i 3–4 dagar. Preparatet är en mycket potent hallucinogen och ger bland annat synhallucinationer.

Preparatet rapporterades inte som nytt men som ovanligt förekommande preparat från länspolisen i Kalmar län. Preparatet rapporterades däremot som nytt av en uppgiftslämnare från Gävle kommun, benämnt som dragonfly. Preparatet har rapporterats vid tidigare perioder av CRD och för första gången under våren 2007.

Butylon

Butylon (bk-MBDB) är narkotikaklassat från och med 1 februari 2010. Vissa upplever effekterna av preparatet som MDMA (ecstasy) -liknande. Negativa effekter för Butylon är ungefär desamma som för mefedron och inkluderar huvudvärk, illamående, yrsel, ångest, oro, förvirring, sluddrigt tal, skakningar, svettningar, feber, stora pupiller, hallucinationer och sänkt medvetandegrad.

Butylon rapporterades till CRD som nytt första gången vid förra omgången, första halvåret 2009, då av två polismyndigheter. Vid aktuell rapporteringsperiod uppgav en uppgiftslämnare i Linköpings kommun detta preparat.

Fentanylplåster

Fentanyler är syntetiska opiater som är mycket starka och narkotikaklassade i Sverige. De starkaste är upp till 1 000 gånger starkare än heroin. Ibland säljs fentanyler som vanligt heroin, det spås för att överhuvudtaget kunna användas av missbrukare och eftersom doseringen är svår att uppskatta är överdoser vanliga.

Liksom andra opioider är fentanyler smärtstillande och har huvudsakligen samma effekter som morfin och heroin. Fentanyler har rapporterats som nytt preparat ett flertal gånger bland annat som fentanylplåster under varunamnet Durogesic, som används främst vid cancerbehandling.

Fentanylplåster rapporterades senast in från en uppgiftslämnare i Malmö kommun som uppgav att medlet används av heroinister som sätter plåster på huden eller löser upp och injicerar det.

Hawaiian baby woodrose och Blomman för dagen

Frön från växten *Argyreia nervosa* (Elefantvinda) kallas ”Hawaiian baby woodrose” när det används som hallucinogen drog och innehåller ämnet LSA (lysergsyraamid) och ergolin. *Argyreia Nervosa* är en art i familjen vindeväxter från Indien och Burma. Växten finns även i flera andra områden i världen, bland annat Hawaii. Frön av växten äts för att uppnå en hallucinogen effekt.

Blomman för dagen (*Ipomoea*) är släkt med Hawaiian Baby Woodrose och frön från blomman för dagen innehåller även den hallucinogena drogen LSA, som för övrigt är nära besläktat med den till viss del syntetiskt framställda och narkotikaklassade drogen LSD (lysergsyradietylamid). Frön från blomman för dagen krossas, urlakas med vatten och dricks sedan.

Hawaiian baby woodrose har förekommit tidigare i rapporteringssystemet och rapporterades nu in av en uppgiftslämnare i Örebro kommun. Blomman för dagen inrapporterades emellertid för första gången till CRD under andra halvåret 2009 från en uppgiftslämnare i Sundsvalls kommun.

MDPV

MDPV (Methylenedioxypyrovalerone) tillhör gruppen katinoner som vid användning ger centralstimulerande effekter liknande amfetamin. Beskrivna symptom inkluderar: yrsel, svettningar, huvudvärk, muskelspänningar, temperaturstegring, hög puls, synhallucinationer, hjärklappningar och ångest. Preparatet är narkotikaklassat sedan 1 februari 2010.

MDPV dök upp i CRD för första gången första halvåret 2009 då en kommunal rapportör och två läns-poliser uppmärksammade preparatet som nytt. Till aktuell rapport har sju rapportörer i Jönköping, Norrköping, Västerås och Örebro samt länspolisen i Norrbotten, Västernorrland och Örebro uppmärksammat MDPV som nytt preparat. MDPV uppges injiceras, blandas med dryck och intas oralt, samt sniffas. Preparatet uppges både vara vanligt förekommande bland etablerade missbrukare och ungdomar.

Mefedron

Mefedron (4-metylmekatinon, 4-MMC) är ett centralstimulerande medel som blev klassat som narkotika 25 maj 2009 från att tidigare varit klassat som hälsofarlig vara. Substansen anses ge ett euforiskt rus med hallucinogen effekt. Andra effekter uppges vara ökad energi, ökad social förmåga och välbefinnande. Andra rapporterade effekter är ångest, svettningar, psykos, yrsel, i några fall medvetlöshet och även dödsfall misstänks ha inträffat i samband med blandmissbruk av hasch.

Mefedron kallas ibland på grund av dess lukt, för ”krabba” eller ”räka” och förekommer oftast i pulverform men även som tabletter eller i kapsel. Enligt uppgiftslämnarna andra halvåret 2009 har användargruppen beskrivits främst vara ungdomar kring 20 år. Uppgiftslämnarna uppger att preparatet kan snortas eller sväljas.

Preparatet rapporterades från länspolisen i Dalarnas län och åtta uppgiftslämnare i sju olika kommuner.

Metamfetamin

Metamfetamin är även känt som meth, speed och yaba och är ett centralstimulerande och narkotikaklassat preparat i Sverige. Preparatet är snarlikt amfetamin både vad gäller den kemiska strukturen som effekter. Preparatet förekommer oftast som pulver men även tabletter. Det kan dessutom framställas i kristallform och kallas vid denna variant bland annat för ”ice” och ”crystal” med effekter som anses vara starkare än för andra typer av metamfetamin. Både tabletterna och pulvret kan förekomma i olika färger. Metamfetamin liksom amfetamin kan tas oralt, sniffas, injiceras eller rökas.

Metamfetamin dyker upp i rapporteringssystemet till och från och rapporterades senast in från Stockholms kommun och uppges användas av personer som missbrukar centralstimulerande preparat. Metamfetamin är narkotikaklassat.

Metedron

Methedrone med svensk benämning metedron (bk-PMMA) är narkotikaklassat sedan 9 december 2009. Preparatet är centralstimulerande och ger ett euforiskt rus. Metedron snortas och injiceras men även så kallad ”bombning” förekommer, det vill säga pulvret sväljs inrullat i hushållspapper vilket medför stor risk för överdosering.

Substansen har ett nära släktskap med dokumenterat skadliga substanser, PMA och PMMA. Användning av preparatet kan leda till att kroppstemperaturen stiger okontrollerat och dödsfall har inträffat. Metedron kan ha fungerat som en ersättare till preparatet mefedron som klassades som narkotika ett halvår innan metedron.

Metedron dök upp första gången i CRD under första halvåret 2009 då två uppgiftslämnare uppgav det som nytt preparat. Vid detta halvårs rapportering uppges metedron som nytt preparat från åtta uppgiftslämnare i sex olika kommuner samt från Örebros länspolismyndighet. Användargruppen anges vara yngre personer.

Ritalin

Ritalin är ett varunamn på läkemedlet metylfenidat (metylfenidathydroklorid). Metylfenidat är ett centralstimulerande medel som ökar uppmärksamhetsförmågan och används bland annat i sjukvården för att minska impulsivitet och hyperaktivitet hos patienter med ADHD (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder). Preparaten utvecklades för att kunna användas som ett mildare centralstimulerande medel än amfetamin inom sjukvården. Biverkningarna och beroendeframkallandet visade sig dock påminna

lika mycket om amfetaminets med följderna att ett omfattande missbruk av metylfenidat uppstod i Sverige. Andra läkemedel i Sverige som innehåller metylfenidat är Medikinet, Equasym Depot och Concerta.

Ritalin förekom första gången i CRD under rapporteringsperioden hösten 2005 och återkommer inte i rapporteringssystemet som ny drog förrän under den aktuella rapporteringsperioden, nämligen andra halvåret 2009. Däremot förekommer en rapportering av metylfenidat med odefinierat varunamn under hösten 2008.

Spice och Genie

Spice är en växtberedning av syntetiska cannabinoider. Preparatet uppges ha cannabislignande effekter på användaren men innehåll av THC och andra traditionella cannabinoider har inte kunnat bekräftas i blandningen på kemisk väg när forskare testat för dessa i exempelvis Tyskland². Sju olika substanser som ingår i olika sorters växtberedningar, däribland under beteckningen spice, narkotikaklassades 15 september 2009.

Tre rapportörer från Borås, Malmö och Västerås kommun uppges spice som nytt preparat på deras ort. Detta jämfört med den förra rapporteringsperioden, första halvåret 2009, under vilken uppgiftslämnare från tio olika kommuner och tre länspolisier rapporterade spice som nytt preparat. Inrapporteringen av spice som nytt preparat har varit hög efter den första rapporteringen till CRD under hösten 2007 från Uppsala länspolis fram till detta halvårs rapportering.

Genie förekommer som namn på en variant av den mer kända och narkotikaklassade produkten Spice och antas ha en liknande uppbyggnad enligt bland annat rapporten "Understanding the spice phenomenon" från European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA. Produkten Genie marknadsförs förutom på internetsidor i Sverige även i Frankrike, Lettland, Litauen och Rumänien, visar samma rapport.

Genie uppges vara ett nytt preparat från en uppgiftslämnare i Jönköpings kommun. Till utseendet beskrivs preparatet av uppgiftslämnaren som en "örtsamling" och att det röks av blandmissbrukare. Preparatet beskrivs ha observerade effekter som en syntetisk cannabiod- eller ett cannabissrus och även vara starkt beroendeframkallande.

Skunk

Det finns olika åsikter om definitionen av skunk men flera källor³ menar att det är marijuana som vanligtvis har en högre THC-halt än vanligt förekommande marijuana och hasch och att det är en hybrid av olika plantor som odlas under optimala och kontrollerade former. Däremot används även "skunk" som varunamn på en blandning av syntetiska cannabinoider med liknande uppbyggnad som spice beskriver rapporten från EMCDDA⁴. Skunk i den sist nämnda bemärkelsen säljs på rumänska internetsidor. Skunk rapporterades som nytt preparat från en uppgiftslämnare i Göteborgs kommun men har rapporterats in till CRD vid flera tillfällen allt sedan våren 2005.

Subutex

Subutex är ett varunamn på det narkotikaklassade smärtstillande läkemedlet Buprenorfin och används i substitutionsbehandling av opiatmissbrukare och har funnits i Sverige sedan 1999. Buprenorfin är ett smärtstillande medel som tillhör gruppen opiater. Preparatet har liknande effekter som morfin med biverkningar som sömnhet, yrsel, huvudvärk och illamående.

Subutex rapporterades senast under våren 2007 och rapporterades i stort sett varje halvår innan dess från och med första rapporteringen under hösten 2000. Vid detta halvårs rapportering var det en uppgiftslämnare från Sundsvalls kommun som rapporterade om preparatet samt två uppgiftslämnare från Gävle kommun.

² Lindigkeit et al (2009).

³ Gahlinger (2004) och Iversen (2008).

⁴ EMCDDA (2009).

Sammanfattande kommentarer

Syftet med CANs rapporteringssystem om droger (CRD) är att tidigt upptäcka nya preparat och förändringar i användandet av befintliga preparat samt att belysa var i landet och i vilka grupper som förändringarna sker. Liksom i andra undersökningar är resultaten förknippade med vissa tolkningsproblem som bör beaktas innan sammanfattande kommentarer kan ges för de 15 största kommunerna i Sverige.

Antalet rapportörer varierar mellan de olika kommunerna från fyra rapportörer i Borås och Sundsvall till 27 i Stockholm. Svaren från Stockholm, Malmö och Göteborg kan således få ett stort genomslag i en sammanfattning eftersom sammanlagt 58 av de 129 uppgiftslämnare som svarat på enkäten kommer från dessa storstadskommuner.

Uppgiftslämnarnas bedömningar av förändringarna i drogsituationen på orten är till stor del subjektiva och kontextbundna, vilket innebär att uppgifterna endast berör personer som kommer i kontakt med socialtjänsten, vårdinstitutioner, polis och frivilligorganisationer. För att få en mer heltäckande bild bör resultaten från CRD kompletteras med annan information, till exempel regionala och nationella kartläggningar, de reguljära skolundersökningarna, andra drogvaneundersökningar samt statistik från polis, tull och övrigt rättsväsende.

Det är troligtvis lättare att märka av en ökning än en minskning av användandet av en drog. Ett skäl kan vara de negativa effekter i form av till exempel ökad arbetsbelastning som en ökning kan medföra. Om en rapporterad ökning i en kommun är en reell ökning, lämnas därför över till respektive lokal kontaktperson att avgöra. Detta eftersom den lokala kontaktpersonen dels har lokalkännedom och dels vid behov kan följa upp med ytterligare fakta.

Data samlas in var sjätte månad från personer och institutioner som har stora kontaktytor och möjligheten att hitta tidiga indikationer på förändrade missbruksmönster eller nya preparat bör vara god. Den övervägande vanligaste bedömningen från uppgiftslämnarna är att det inte skett någon förändring i missbruket av olika droger under andra halvåret 2009. Detta med undantag för kat, LSD, GHB och sniffning för vilka en övervägande andel inte vet om förändringar skett. De preparat som förhållandevis många uppgiftslämnare bedömer ha ökat på orten visar dock på tendenser till förändringar i drogsituationen i Sveriges 15 största kommuner som bör uppmärksammas.

Det preparat som flest uppgiftslämnare rapporterar en ökning av under det andra halvåret 2009 är cannabis. De rapporterar även en ökning av missbruket av sömnmedel/lugnande medel och en ökad tillgång på hasch och illegala bensodiazepiner. Detta har varit ett återkommande resultat i de senaste CRD-rapporterna och har blivit en än tydligare tendens under andra halvåret 2009.

Injicering av amfetamin och användning av ecstasy är de missbruksformer som flest uppgiftslämnare uppgett en minskning av. Värt att notera är dock att betydligt fler, närmare bestämt hälften av uppgiftslämnarna, uppger att ingen förändring skett för båda drogerna. Förra omgången av CRD, första halvåret 2009, var antalet uppgiftslämnare som gjorde bedömningen att användningen av ecstasy minskat på orten dubbelt så många vilket gjorde resultatet mer iögonfallande jämfört med detta halvårs minskning. En möjlig tolkning är att den tidigare noterade minskningen i ecstasyanvändningen till en viss del tycks ha fortsatt men att flertalet redovisat en oförändrad, men jämfört med tidigare, lägre nivå.

Kat är det preparat som flest uppgiftslämnare uppger inte förekomma på orten och tillika den drog som flest svarar att de inte vet huruvida det skett förändringar. Detta är ett mönster som återkommer i CRDs datainsamlingar, samtidigt som katbeslagen fortsätter att öka (CAN 2009). En rimlig tolkning av detta är att kat antingen är relativt ovanligt i flertalet orter som ingår i urvalet eller att CRDs upp-

giftslämnare inte har kontakt med de grupper som främst antas bruka kat, nämligen de som ursprungligen härrör från odlingsländerna (CAN 2009).

Mefedron och metedron är de vanligaste preparaten som uppgiftslämnare anger som nya för kommunen men inte långt efter dessa kommer MDPV. Det är dessutom dessa tre preparat som flest uppgiftslämnare själva kommenterar har ökat i användning. Både mefedron och metedron är narkotikaklassade; mefedron sedan maj och metedron sedan december förra året. MDPV är narkotikaklassat sedan februari i år. Spice var det vanligast rapporterade och kommenterade preparatet vid förra omgången av CRD, första halvåret 2009, och sju syntetiska cannabinoider som kan förekomma i spice-blandningar har sedan dess blivit narkotikaklassade. Vid andra halvårets rapportering 2009 har några uppgiftslämnare fortfarande kommenterat en ökning av spice men betydligt färre jämfört med första halvåret 2009.

Källor

Referenser

- CANs Faktaserie om droger. Finns publicerat på www.can.se under drog fakta.
- CANs rapporteringssystem om droger (CRD), våren 2000 – första halvåret 2009.
- CAN (2009). *Drogutvecklingen i Sverige 2009*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN).
- EMCDDA (2009). *Understanding the "Spice" phenomenon*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Gahlinger, Paul M (2004). *Illegal drugs: a complete guide to their history, chemistry, use and abuse*. New York: Plume.
- Hartelius, Jonas (2009). *Narkotika: dopningsmedel och hälsofarliga varor*. 10 upplagan. Stockholm: Svenska Carnegieinstitutet.
- Iversen, Leslie L (2008). *The science of marijuana*. 2 upplagan. New York: Oxford University Press.
- Lindigkeit R, Boehme A, Eiserloh I, Luebbecke M, Wiggermann M, Ernst, Ludger & Beuerle, Till (2009). "Spice: A never ending story?" *Forensic Science International*. Vol. 191, Nr. 10, sid 58–63.
- Rikskriminalpolisen, Kriminalpolisenheten och Tullverket (2008). Den illegala drogsituationen i Sverige 2007: redovisad perioden 2005–2006. Stockholm: Rikskriminalpolisen och Tullverket.
- Rikspolisstyrelsen (2007). *Narkotika – En grundläggande handledning för polisen inklusive drogtecken och symptom*. RPS Rapport 2007:1 Stockholm: Rikspolisstyrelsen.

Ej publicerade källor

NADiS (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien).

Fakta hämtad från olika webbplatser under perioden 28 januari till 26 april 2010

Dopingjouren	www.dopingjouren.nu
Drugnews	www.drugnews.se
Drugwiki – Drugs, steroids, pills, medicine. This is your online resource!	www.drugwiki.net
Erowid – Documenting the Complex Relationship Between Humans & Psychoactives	www.erowid.org
European Monitoring Centre for Drug Addiction	www.emcdda.europa.eu
Flashback	www.flashback.se
FASS.se – Källan till kunskap om läkemedel	www.fass.se
Läkemedelsverket	www.lakemedelsverket.se
Magiska Molekyler Wiki	wiki.magiskamolekyler.org
Nationalencyklopedin	www.ne.se
Regeringskansliet	www.regeringen.se
Statens folkhälsoinstitut	www.fhi.se
U.S Drug Enforcement Administration	www.justice.gov/dea
WIKIDoc The Original Medical Wiki/Encyclopedia	www.wikidoc.org
Wikipedia – Den fria encyklopedin	www.wikipedia.org

Klassificering av hälsofarlig vara

1999 tillkom Lag (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor. Syftet med lagen är att på ett tidigt stadium möjliggöra kontroll av substanser som ”på grund av sina inneboende egenskaper medför fara för människors liv eller hälsa och som används eller kan antas användas i syfte att uppnå berusning eller annan påverkan.” Lagen kan bara tillämpas på sådana varor som inte omfattas av narkotikastrafflagen eller lagen om dopingmedel och inte heller är godkända som läkemedel inom EU.

På förslag från Statens folkhälsoinstitut fattar regeringen beslut om vilka varor som ska regleras. Listan över substanser som klassificerats som hälsofarliga varor finns i Förordningen (1999:58) om förbud mot vissa hälsofarliga varor. Sedan lagens tillkomst har ett flertal substanser som klassificerats som hälsofarlig vara i ett senare skede kommit att klassificeras som narkotika.

Klassificering av narkotika

Narkotikaklassificeringen regleras genom Narkotikastrafflagen (1968:64) och Lag (1992:860) om kontroll av narkotika. Lagarna beskriver vad som definieras som narkotika samt vilka bestämmelser som gäller. I Sverige tillämpas ett kontrollsystem som klassificerar substanser individuellt, d v s substans för substans. Regeringen fattar beslut om vilka varor som ska regleras.

Statens folkhälsoinstitut har regeringens uppdrag att bevaka och utreda behovet av narkotikaklassificering av sådana varor som inte utgör läkemedel. Läkemedelsverket ansvarar för de varor som även används som läkemedel. I de fall någon av myndigheterna finner behov av kontroll av en substans föreslås detta till regeringen som sedan fattar beslut i frågan.

Den totala listan över narkotikaklassificerade substanser finns i Läkemedelsverkets författningssamling (LVFS 1997:11).

Att ett preparat klassificeras som narkotika till skillnad mot hälsofarlig vara innebär bland annat att, förutom innehav och försäljning, även bruket blir olagligt.

Tidigare rapporter

Nr 69	Skolelevers drogvanor 2002
Nr 70	Svenska elevers drogvanor från sexan till nian
Nr 71	Drogutvecklingen i Sverige. Rapport 2003
Nr 72	Spelmissbruk bland ungdomar
Nr 73	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2003
Nr 74	Mönstrandens drogvanor 2002
Nr 75	Ungdomars drogvanor 1994–2003. Intervjuer med 16–24-åringar
Nr 76	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2003
Nr 77	Skolelevers drogvanor 2003
Nr 78	Mönstrandens drogvanor 2003
Nr 79	Uppföljning och utvärdering av insatserna mot svartsprit
Nr 80	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
Nr 81	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2004
Nr 82	Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
Nr 83	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2004
Nr 84	Skolelevers drogvanor 2004
Nr 85	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
Nr 86	Mönstrandens drogvanor 2004
Nr 87	Drogvanor i gymnasiets år 2, 2004
Nr 88	Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
Nr 89	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
Nr 90	Skolelevers drogvanor 2005
Nr 91	Drogutvecklingen i Sverige 2005
Nr 92	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2005
Nr 93	Drug Trends in Sweden 2005
Nr 94	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
Nr 95	Mönstrandens drogvanor 2005
Nr 96	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
Nr 97	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
Nr 98	Drogutvecklingen i Sverige 2006
Nr 99	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
Nr 100	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg sommarhalvåret 2006
Nr 101	Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
Nr 102	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
Nr 103	Skolelevers drogvanor 2006
Nr 104	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
Nr 105	Mönstrandens drogvanor 2006
Nr 106	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
Nr 107	Drogutvecklingen i Sverige 2007
Nr 108	Skolelevers drogvanor 2007
Nr 109	Kokain – ett uppmärksammat problem
Nr 110	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
Nr 111	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
Nr 112	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
Nr 113	Drogutvecklingen i Sverige 2008
Nr 114	Skolelevers drogvanor 2008
Nr 115	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2008
Nr 116	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2008
Nr 117	Drogutvecklingen i Sverige 2009
Nr 118	Skolelevers drogvanor 2009
Nr 119	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2009

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34
Tel 08-412 46 00, Fax 08-10 46 41, www.can.se